

ŠTAJERSKI GOSPODAR

Verlag und Schriftleitung: Marburg a. d. Drau, Badgasse 6 — Fernruf 25-67 — Bezugspreise: In der Ostmark, vierteljährlich RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr, im Altreich: RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr, zuzüglich 18 Rpf Zeitungszustellgebühr
Postcheckkonto Wien Nr. 55030

III. Jahrgang

Marburg a. d. Drau, Samstag, 10. April 1943

Nr. 15

Barbarstvo anglo-ameriških letalcev

V belgijskem mestu Antwerpen nad 2000 mrtvih - Pariz obžaluje 328 smrtnih žrtev divjaških letalskih napadov Anglosasov - Nove borbe v Južni Tuneziji - V marcu potopljenih 149 sovražnih ladij s skupno 926 600 brt.

Po poročilu, ki ga je izdalo nemško vojno poveljstvo dne 6. aprila, so anglo-ameriški letalski odredi dne 5. aprila napadli zasedeno zapadno ozemlje, zlasti pa mesto Antwerpen v Belgiji. Prebivalstvo je imelo velike izgube. V eni izmed antwerpenskih šol je bilo ubitih 180 otrok. Dan pozneje je bila izdana vest, da se je število smrtnih žrtev v Antwerpnu zvišalo na več kot 2000. Kakor poročamo na drugem mestu, so anglo-ameriški letalski morilci preteklo nedeljo bombardirali pariško prebivalstvo. Število mrtvih v Parizu se je medtem zvišalo na 328. Teroristični napad na Antwerpen in na Pariz nam kaže krvavo spačeno obraze raznih Churchill-ov in Roosevelt-ov, ki sta izbrala za cilje svojih bomb stanovanjska področja in delavska predmestja nedolžnega civilnega prebivalstva. Nad 2000 smrtnih žrtev v Antwerpnu se dviga simbolno v vlogi obtožencev proti brutalnemu anglo-ameriškemu vojskovanju. Belgijsko prebivalstvo je še vse osemelo od strahu pred arامتnim zločinom tistih nekdanjih zaveznikov, čijih voditelji se kar cedio človekoljubnosti in morale.

Vojne operacije z Anglijo in Ameriko so potekale v času od 1. do 7. aprila v oslalem kakor sledi: V Tuneziji so se tudi 1. aprila odigravale težke obrambne bitke. Angleži in Amerikanci, ki so v premoči, so zama poskušali obkoliti in odrezati dele nemško-italijanskih čet. Vodstvo sil osi in hrabrost čet sta onemogočila vse take sovražne polkuse. — Sovražni bombniki so podnevi napadli mesto Rotterdam na Nizozemskem ter povzročili s svojimi bombami na stanovanjska predmestja težko škodo in velike izgube prebivalstva.

V boju proti angleškim in ameriškim pomorskim zvezam so nemške podmornice potopile v marcu 138 sovražnih trgovskih ladij s 851.600 brt, dočim je bilo nadaljnjih 18 ladij torpediranih. Letalstvo je v istem času potopilo 11 trgovskih ladij s 75.000 brt, ter poškodovalo 39 trgovskih ladij s skupno tonažo 220.000 brt. Del teh ladij je smatrati potopljenim. S tem je izgubila sovražna plovba v marcu najmanj 149 ladij s skupno tonažo 926.000 brt. Nemška mornarica in letalstvo sta pa imela uspehe tudi proti sovražnim vojnim mornaricam. Lahke pomorske sile so potopile dva rušilca, sedem podmornic in devet hitrih čolnov. Nek nadaljni rušilec je postal žrtev podmornice. Poškodovana sta bila dva rušilca in sedem hitrih čolnov.

Cas, v katerem živimo, zahteva največji napor vseh naših moči. Sledili smo Führer-jevemu klicu k totalni vojni, zato lažje prenašamo vse muke in napore dnevnega dela in vojskovanja. Samo tako si lahko razlagamo dejstvo, da delajo dandanes v tovarnah in na poljih tudi sedemdesetletniki, ki se kot delovni prostovoljci odzivajo klicu skupnosti. Vojni invalidi se javljajo za vpostavitve v civilno delo, da ne govorimo o materah, ki pomagajo kljub številni oskrbovani deci še v soselstvu. S svojim klicem je vzdramil Führer v sleherniku voljo do dejanja. Milijoni izvršujejo njegovo povelje. Nikdo ne sme korakati izven vrst teh vzglednih milijonov ljudi.

Letalstvo je uničilo eno podmornico in en spremni čoln, poškodovalo pa je dvojce rušilcev, dve podmornici in neki vedetni čoln.

V Tuneziji so nemško-italijanske čete tudi po poročilu z dne 2. aprila odbile vse sovražne napade. Obenem so si izboljšale svoje položaje ter uničile odrezane sovražne enote. — Nemški lovci so nad Tunezijo in nad Kreto zbili ob izgubi enega letala, deset sovražnih letal. — Dnevni napadi težkih sovražnih letalskih sil so veljali zasedenemu zapadnemu ozemlju in mestu Trier. Pri tem so bila zbita štiri sovražna letala na tla.

Po poročilu z dne 4. aprila, so boji v Tuneziji nekoliko popustili. Lokalno bojevitost so beležili le na nekaterih odsekih srednje- in južnotunejske fronte. — V noči na 4. april so napadli angleški bombniki več mest v Nemčiji. Večja škoda je nastala predvsem na področju mesta Essen, kjer je imelo prebivalstvo izgube. Nočni lovci in artileristi so zbili najmanj 21 napadalcev na tla. — Odred hitrih nemških letal je podnevi bombardiral vojaške cilje mesta Eastbourne ob južni obali Anglije z bombami težkega kalibra. — Pri nedeljskem napadu na Pariz in na zasedeno ozemlje Francije in Norveške je bilo zbitih 19 sovražnih letal. Tri lastna letala se niso vrnila. — V noči na 4. april so vrgli angleški bombniki brez načrta bombe zlasti na podeželske občine severonemškega obalnega področja. Pri tej priliki so zbili deset sovražnih bombnikov na tla.

6. aprila je javilo vrhovno nemško poveljstvo, da je bil dan na tunejski fronti razmeroma miren. Nemško-italijanske čete so v teku lastnega napada zavzele neko važno višino. Letalstvo je v prostoru Sredozemskega morja z uspehom bombardiralo vzletišča in ladje. V bojih v tem prostoru je bilo zbitih 18 sovražnih letal. — Na severnem Norveškem so nemške čete zasačile četo saboterjev, ki je bila v boju uničena.

V težkih bojih proti sovražni dovozni plovbi so naše podmornice po poročilu s dne 7. aprila potopile v Atlantiku in v Sredozemskem morju zopet 14 polno nатовorjenih ladij s skupno tonažo 102.000 brt, in povrh še nekega rušilca. Pet nadaljnjih ladij je bilo poškodovanih s torpedi. Njih potapljanja ni bilo možno več opazovati vsled takoj nastale močne obrambe. S tem so se uspehi potapljanja že v prvih dnevih aprila dvignili na 25.834.000 brt, potopljene sovražne tonaže. Podmornice so potopile 17.135.400 brt, nadmorske sile 3.394.275 brt., letalci pa 5.303.600 brt.

Dogajanje na vzhodni fronti

Uspešno odbiti sovražni napadi - Sovjeti so v marcu izgubili 1267 letal - Težke sovjetske izgube na kubanskem mostišču

Kakor je razvidno iz poročil, ki jih je izdalo nemško vrhovno poveljstvo v zadnjem tednu, je po uspešnem odbitju sovjetske zimske ofenzive, postalo na vzhodu nekoliko mirneje, čeprav so se odigra-

vall mestoma še vedno težki boji. Take so bili po poročilu z dne 1. aprila krvave odbiti vsi sovjetski napadi na severni fronti kubanskega mostišča. Z ostalih odsekov vzhodne fronte so javili le lokalne



PK-Aufnahme: Kriegsbericht Meyer-Wien (Wb.)

Sicherung der Insel Lemnos
Gut getarnte Stellung einer Küstenbatterie

bojevnisko delovanje. — V času od 21. do 31. marca so odredi nemške vojske in Waffen-SS na vzhodni fronti uničili ali zaplenili 456 sovjetskih tankov.

Južno od Ladoškega jezera je sovražnik napadal nemške posojanke v močnih valovnih napadih, ki so se zrušili ali v obrambnem ognju ali pa v bojih od moža do moža. Na ostalih odsekih vzhodne fronte je bilo le malo bojev. — Meseca marca so izgubili sovjeti 1267 letal, 1028 so jih Nemci in zavezniki zbili v letalskih bojih. 143 sovjetskih letal so zbili protiletalski artileristi, dočim je 36 letal zbila vojska. Ostanek je bil uničen na tleh.

Južno od jezera Ilmen so nemške čete, ki so gazile po blatu do kolen in v vodi, ki je segala do prs, kljub vsem terenskim težavam dosegle svoj cilj. Pri tem so stisnile neko sovražno skupino v močvirje ter jo tam uničile. Sovražnik je izgubil 1225 mrtvih in 370 ujetnikov, 26 tankov, 25 topov, 66 metalcev ognja, 14 metalcev min; 92 strojnic in mnogo materiala. — Južno od Ladoškega jezera je sovražnik 3. aprila ponavljal svoje brezuspešne napade s slabotnejšimi silami kot prejšnje dni. Na ostali vzhodni fronti je bilo mirno.

4. aprila je bilo sporočeno, da so nemške čete ponovne napade sovjetov proti vzhodni fronti kubanskega mostišča, južno od jezera Ilmen ter pri Leningradu odbile ob visokih izgubah za sovražnika. Ponovne priprave sovražnika je razbila nemška artilerija s svojim ognjem v zvezi z letalstvom. Razen lokalnih bojev, ki so se odigrali v področju Isjuma, je vladal na ostalih odsekih vzhodne fronte mir.

Po poročilu, izdanem 5. aprila, so izvedli sovjeti s pomočjo več divizij pričakovani napad na vzhodno fronto kubanskega mostišča. Nemške in romunske čete so odbile vse opetovane napade sovjetov, ki so sledili močni artilerijski pripravi s pomočjo številnih tankov. Sovražnik je imel pri tem velike izgube na ljudeh in materialu. — Vzhodno od Orela so iz-

Sodobno odkritje

Na drugem mestu objavljamo zanimivo odkritje bolgarskega ministra Vasiljeva na velikem mitingu v Lomu. Razumljivo je, da se je s tem govorom pobavil tudi nemški tisk s »Völkischer Beobachter« na čelu. Kar je povedal gospod Vasiljev svojim bolgarskim poslušalcem, je tako važno, da se mora zavedati ves evropski jugovzhod nevarnosti, ki mu je pretela iz vzhoda in ki še danes ni odstranjena vse dotlej, dokler ne bo boljševiška pošast na tleh. Sovjetija je torej že koncem 1940 vabila Bolgarijo, naj pomaga boljševikom napasti Turčijo, da bi se na ta način Sovjetija dokopala do morskih ožin. Toda boljševiki niso bili skromni. Zahtevali so mimo tega še vojaška oporišča v bolgarskih črnomorskih lukah. Lahko si predstavljamo ogorčeno odklonitev teh sovjetskih zahtev, saj je bila vsa Evropa priča, kako so se boljševiki obnašali napram tistim baltičkim državam, ki so jim morale najprej odstopiti oporišča, nato pa svojo popolno nacionalno in državno neodvisnost.

Vsekakor ima prav »Völkischer Beobachter«, ki pravi, da so odkrili bolgarskega ministra posvetila do zadnjega kotička v temne načrte, s katerimi se je bavila Moskva ob početku druge svetovne vojne proti državam evropskega jugovzhoda. Sovjetija je hotela z nameravano vojno proti Turčiji bržčas vloviti kar dve muhi z enim samim udarcem, saj bi tudi Bolgariji niti najmanj ne prizanašala. Tako je Bolgarija spoznala, kje ji je mesto. Postavila se je odločno na stran sil osi in Trojnega pakta, dobro se zavedajoč, da je tudi njena neodvisnost in integriteta odvisna od zmage tistih sil, ki ga-

vršile nemške čete uspešen napad. Živahnije bojevanje je bilo beležiti samo južno od jezera Ilmen ter pred Leningradom.

Na kubanskem mostišču sovražnik po poročilu z dne 6. aprila, ni več nadaljeval svojih napadov, ker je dan poprej imel prevelike izgube. Na ostalih delih vzhodne fronte so imeli le lokalne praske.

Was der Mann einsetzt an Heldenmut auf dem Schlachtfeld, setzt die Frau ein in ewig geduldiger Hingabe, in ewig geduldigem Leiden und Ertragen.

Adolf Hitler.

rantirajo za red in novo bodočnost. Ko je bil Molotov v Berlin-u, je Führer prevzel vlogo zaščitnika Bolgarije in tudi Turčiji kajti sovjetska lakomnost se ni ozihrala samo po Varni in Burgasu, temveč tudi po dardanejskih ožinah in po samem Carigradu. Tu se je izkazal Führer kot branilec evropske kulture in civilizacije. Kocka v tej igri pa je padla 22. junija 1941, ko so nemške divizije prekoračile sovjetsko mejo, da bi enkrat za vselej uničile sovjetsko hidro.

Kakor smo omenili že na drugem mestu, ni Vasiljev povedal nič bistveno takega, česar se ne bi bilo popolnoma znano. Že z vojno proti mali Finski so pokazali boljševiki, da jim je rop in nasilje glavna in vodilna misel v zunanji politiki. Zgodovina je dobro zabeležila skandalozno prevaro, s katero so boljševiki zavzeli oblast v Estonski, Letlandiji in Litvi, kjer so po »priključitvi« teh dežel pomorili na tisoče inteligentov, zlasti duhovnikov in učiteljev, da bi imela židovska druhal skupno z izmečkom lažjega opravka. Vasiljev je le izpopolnil sliko metod, ki se jih poslužuje Kreml pri izvajanju svojih satanskih naklepov. Proti Turčiji je torej harangirala prav ista Sovjetija, ki se je sicer samo cedila in silnila samega prijateljstva za svojo jugozapadno sosedo.

Nobenega dvoma tudi ne more biti o tem, da Stalin svojih ciljev glede evropskega jugovzhoda nikakor ni spremenil. To se tiče zlasti morskih ožin, kjer je najbolj zainteresirana Turčija. Da Stalin ni spremenil svojih ciljev, so dokazali nehoti njegovi prijatelji v Angliji in v Ameriki. Tako je bivši ameriški veleposlanik v Moskvi, žid Davies, izjavil nedavno, »da je uporaba Dardanel s strani sovjetskih ladij nekaj, kar zadeva edino le Sovjetsko Unijo«. S tem je jasno povedano, da nima Turčija glede morskih ožin sploh nikake besede. Smo zelo zadovoljni, kaj neki so dejali na to v Ankari, kjer se še gotovi krogi niso popolnoma otreli simpatij za svoje sovražnike. V ostalem je dobro, da je raztrgal član bolgarske vlade kopreno, ki je ležala na Sobolevih ponudbah Bolgariji. Potrebna je bila jasnost ne samo za Bolgarijo, temveč tudi za Turčijo. Zlasti velja to za Turčijo, ki bo sedaj menda le spoznala, kdo jo je leta 1940. obvaroval spopada s Stalinovim vojnim strojem.

UNTERSTEIRER !

Um vollwertiger Deutscher zu werden, muß du die deutsche Sprache gut beherrschen. Darum vervollständige du deine deutschen Sprachkenntnisse. Sprich, lies und denke deutsch!

Druck und Verlag: Marburger Verlags- und Druckerei-Ges. m. b. H. — Verlagsleitung: Egon Baumgartner; Hauptschriftleiter Friedrich Oelb: alle in Marburg a. d. Draa, Badgasse 6.

Zur Zeit für Anzeigen die Preisliste Nr. 1 vom 1. Juli 1942 gültig. Ausfall der Lieferung des Blattes bei höherer Gewalt oder Betriebsstörung gibt keinen Anspruch auf Rückzahlung des Bezugspreises.

„Tako je končala Jugoslavija“

Srbaki publicist Danilo Gregorić o ozadju belgrajake zarote - Knez Pavle in patrijarh Gavrilo pri obedu - Simović je norec!

Znani srbski publicist in nekdanji direktor belgrajakega lista »Vreme«, Danilo Gregorić, je napisal pod naslovom: »Ovako je savršila Jugoslavija« knjigo, ki izide te dni tudi v nemškem prevodu v založbi Wilhelm Goldmann (Leipzig). Ob drugi obletnici Simovićeve zarote so odkritja, ki nam jih podaja Gregorić, tembolj zanimiva, ker vsebujejo doslej neznane dramatične nastope. Iz Gregorićevega prikaza je izluščiti zgodovinski dokaz, da se je v zaroti nekaterih častihlepnih oficirjev proti politiki kneza Pavla in njegove vlade odlikovala na neslaven način tudi srbska pravoslavna cerkev.

Radl tega je smatral knez Pavle za potrebno, da obvesti patrijarha Gavrila, ki je bil izvoljen s pomočjo vlade, na protidržavno rovarjenje njegovih škofov. Ob enem mu je knez stavil zahtevo, naj preloži sejo svetega sinoda, ki je bila sklicana za 27. marec 1941. Patrijarh Gavrilo, ki je svojčas kot episkop ali škof zetiški v Crni gori osebno pretepal pape, ako niso dovolj vestno izvrševali svoje službo, — v to svrhu je jahal od župnije do župnije — se je v razgovoru s knezom najprej izgovarjal, češ, »da ne politizira«, končno pa je na knezov vedno jačji pritisk le izjavil, da v tako kratkem času ne more odpovedati seje sinoda. Po tem razgovoru je bil patrijarh gost kneza Pavla pri obedu. Patrijarh je pridno segal po dobrih jedilih in zlasti je izpraznjeval kozarce izvrstnega vina. To ga je spravilo očividno v boljše razpoloženje in tako je izjavil knezu ob slovesu, da si bo vso stvar še enkrat premislil ter da upa, da bo lahko uplival na svoje škofo v kneževem smislu. Toda par ur pozneje je sprejel knez pismo, v katerem mu sporoča patrijarh, da mora — žal — vztrajati pri svojem prvobitnem stališču.

Danilo Gregorić dokazuje nadalje v svojih zapiskih, da knez Pavle nikakor ni mogel dvomiti o načrtih zarotniške klike. Vsak dvom je namreč razpršil general Dušan Simović v teku nekega razgovora v kraljevem dvorcu. Razgovora se je udeležil tudi minister dvora Antič in šef generalnega štaba, general Peter Kostić. Simović je namreč v teku tega razgovora odkrito zagrozil z uporom jugoslovanske vojske v slučaju podpisa pakta. Ko ga je pozval Antič, naj ponovi, kar je pravkar izjavil, je odgovoril Simović: »Izjavil sem, da je vojska najodločnejše proti paktu. Razburjenje v oficirskem zboru je tako veliko, da se ne more več pomeči. Izjavil sem nadalje, da ne moremo iti preko odločnosti mladih oficirjev, ki hočejo preprečiti to nacionalno sramoto. Spomnil sem se na 29. maj leta 1903...« Pri teh besedah, s katerimi je Simović spomnil na noč, ko sta bila umorjena zadnji Obrenović in njegova soproga Draga Mašin, je skočil general Kostić pokonci ter je zaklical: »Vi-sočanstvo, Simović je popolnoma znorel! Že vedno sem vam pripovedoval, da je Simović norec!« Nato je Kostić zabrusil Simoviću: »Ti ne veš, kaj govoriš.« Simović pa se je porogljivo nasmehnil ter je nadaljeval: »...da, opozoril sem na 29. maj 1903, ko so mladi, patrijotično navdahnjeni oficirji umorili kralja, ki je vodil politiko proti volji naroda in vojske«.

S podpisom pakta, ki sta ga obavila v

gradu Belvedere v Wien-u min. predsednik Dragiša Cvetković in zunanji minister Cincar-Marković, so padle kocke. Po Gregorićevem prikazu se je še istega večera javil v palači komande vazduhoplovstva, pri generalu Boži Mirkoviću, major Danilo Zobenica, da bi prejel navodila. Zobenica je bil komandant neke skupine tankov v Zemunu. Na vprašanje generala, ali je s svojimi oficirji pripravljen, staviti svoje sile na razpolago za izvedbo državnega udara, je odgovoril Zobenica: »Da, mi val smo brezpogojno za to«. Tem oficirjem so namreč prišepetali, da je Jugoslavija s paktom prevzela dolžnost popolne demobilizacije svo-

je vojske, da bodo Nemci ustanovili v Jugoslaviji svoje garnizije, da bodo jugoslovanski oficirji izgubili svoje eksistence, zato jim ne preostane nič drugega kot borba. Pripovedovali so jim tudi o velikem številu letal tipov Spitfire, Bristol-Blenheim in Wellington, ki da že čakajo na startno povelje nekje v Grčiji, da bi se vsuli na jugoslovanska vzletišča, od koder naj bi se izvršil velik letalski napad na Nemčijo, Italijo in Romunijo. To je bil torej začetek tragedije, katere je 6. aprila 1941 končala nemška vojska.

SPODNJEŠTAJERC!

Da bi postal polnovreden Nemeš, moraš dobro obvladati nemščino. Zato izpopolnui svoje nemško jezikovno znanje. Govori, čita in misli v nemškem jeziku!

Sovjetski napad na Turčijo zamišljen že leta 1940!

Bolgarija naj bi se po nagovarjanju Moskve udeležila napada na Turčijo - Velezanimivo odkritje bolgarskega min. Vasiljeva

V svojem velikem govoru v Lomu, je razkril bolgarski minister Dimitrij Vasiljev senzacijo, da so boljševiki že koncem leta 1940. nameravali vojno s Turčijo in da so v tem namenu parkrat zahtevali od Bolgarije, naj se udeleži te vojne kot sovjetski zaveznik. Vasiljev je v posameznostih izjavil, da je stavil omenjeno sovjetsko ponudbo Bolgariji eden izmed najvišjih sovjetskih diplomatov: generalni tajnik komisarijata za zunanje zadeve, Soboljev. Sovjetija je potom Soboljeva zahtevala najprej odstopitev vojaških oporišč v bolgarskih črnomoških lukah. Zato naj bi prejela Bolgarija po njeni udeležbi v vojni s Turčijo kos evropske Turčije na črti Enos-Midia. V tej vojni bi Sovjetija seveda imela za sedmi Dardanele. Bolgarija — tako je izjavil Vasiljev — je sovjetske predloge seveda odklonila. Bolgarija ni imela ni-

kakega razloga za vojskovanje s Turčijo. Razen tega ji je lebdela pred očmi usoda baltških držav in je torej vedela, kaj pomeni barantanje s Sovjetijo.

Razkritja bolgarskega ministra nam odkrivajo temne naklepe boljševikov proti državam evropskega jugovzhoda. Kakor se še spominjamo, je Adolf Hitler v svoji proklamaciji dne 22. junija 1941, ko je Nemčijo in Evropo pozval na borbo z boljševizmom, že takrat objavil, kaj je bilo vse znano nemški vladi o teh naklepih. Führer je takrat odkril tajno, ki je ležala na berlinskem obisku Molotova in je oznanil, da je Stalinov zunanji minister zahteval ne samo tihi pristanek Nemčije glede novega sovjetskega napada na Finsko in Romunijo, temveč tudi sovjetsko zasedbo Bolgarije ter zavzetje turških oporišč v Dardanelah in v Bosporu. Vasiljev torej v bistvu ni po-



PK.-Aufnahme: Kriegsbericht Michalik (Wb.)

Vor Charkow

Ein sowjetischer Panzerwagen, der vor den Toren Charkows erledigt wurde. Seine breite Rückwand dient bereits einem guten Zweck: Angehörigen einer deutschen Einheit als Wegweiser

„Bolgarija se ne plaši novih žrtev“

„Danes še s puško pri nogi“ - Zanimiva izjava bolgarskega ministra Vasiljeva na velikem zborovanju v Lomu

Preteklo nedeljo se je vršilo v bolgarskem mestu Lom ob Donavi veliko zborovanje prebivalstva. Glavni govornik je bil minister za zgradbe, Dimitrij Vasiljev, ki se je v svojem govoru — po poročilih nemških listov — dotaknil tudi stališča Bolgarije v sedanjih vojni. Vasiljev je dejal med drugim:

»Mi Bolgari, smo se priključili silam osi in njihovim zaveznikom. Četudi strahujemo danes samo s puško pri nogi, lahko stojimo jutri že na obalah Jadranskega, Egejskega ali Črnega morja. Branili bomo balkanski polotok, na katerem zavzema Bolgarija centralno pozicijo in na katerem ima pomen prvega reda.«

Minister je nato orisal nevarnost boljševizma za Evropo, zlasti pa za Balkan. Toda boljševizem in njegovi zavezniki ne bodo imeli uspehov, kajti borba sil osi in vseh evropskih narodov je pravična in sveta. Ta borba bo dovedla do pravične razdelitve gmotnih dobrin med vse narode. Vasiljev je nato izvajal sledeče:

»Nikako protislovje ni, ako se je Bol-

garija pred dvema letoma priključila paktu Trojnih sil, kajti zgodovina Bolgarije je dokaz, da ji je Anglija prizadevala vedno samo krivice. Ali je sploh možno dvomiti o tem, da bi Bolgarija spričo izkrcanja anglo-ameriških čet na kateremkoli mestu balkanske obale ne bila izven vojne, ne da bi obenem bila tudi bojišče? V tem slučaju bi bila postavljena Bolgarija pred vprašanje »Bili ali ne biti!«. To mora vedeti sleherni Bolgar, vsak odrasel, vsak otrok, vsak bogatin in revež, vsak kmet in meščan, da bodo prišli Angleži in Amerikanci, da bi uničili Bolgarijo ter jo razdelili med Grke in Srbe. To izjavljajo povsem odkrito pred vsem svetom. Mi se ne smemo kot nekaki strahopetci izmikati žrtvam, ki nam jih je naložila usoda, da bi dosegli svoje nacionalno zedinjenje. Bolgarski narod ni nikak narod lenuhov. Kakor zgodovina uči, je doprinesel bolgarski narod že mnogo žrtev za svoje zedinjenje in zato se tudi ne plaši pred novimi žrtvami. Pot Bolgarije v teh usodnih dneh je nedvoumno določena.«

Cordell Hull gre v Moskvo?

Novo „vzpodbude“ - uspeh Edenovega obiska v Ameriki - Agrarna konferenca že preložena - Angleška bojazen - Ameriško dobrikanje sovjetom

Preko Stockholma prinašajo nemški listi zanimive informacije o potovanju, ki ga je s svojim povratkom iz Amerike v nedeljo končal angleški zunanji minister Eden. Angleški listi skušajo vzbuditi vtis kakor da je Eden dosegel v Washingtonu nekaj uspeha, pri tem pa govorijo manj o dogovorih, bolj pa o vzpodbudah in vprašanjih, ki da jih je Eden baje spravljal v Ameriki v tok. Ti listi pa pri tem pozabljajo, da je to njihovo pisarjenje zgolj voda na ameriške agitacijske mlince, ker hočejo Amerikanci s svojimi projektiranimi konferencami prevzeti vodstvo med »zavezniki«.

Zaman se trudijo angleški listi, da bi prikrili tiho bojazen, ki je navdajala g. Edena na vsem njegovem potovanju. Eden očitno ni potoval v Ameriko zato, da bi kronal obstoječe edinstvo med »zavezniki« z novo pogodbo, šlo mu je v glavnem zato, da dobi pismeni dogovor, s katerim naj bi se preprečila nevarnost krize, ki je v nadaljevanju vojne nujno neizogibna. Ta kriza bi mogla v danem trenutku ogroziti povezanost zedinjenih narodov. To bojazen je izrazila v nekem komentarju tudi agencija Reuter, ki pravi dobesedno: »Minister Eden je vnet zastopnik edinstva zedinjenih narodov potom tesnega osebnega stika med voditelji držav, ker bodo po njegovem mnenju prišli še časi, ko bodo činitelji, ki danes vzdržujejo to edinstvo narodov spričo skupnega sovražnika, izpostavljeni močnim preizkušnjam.«

vedal nič izredno novega, izpopolnil je le sliko boljševiških roparskih načrtov. Führer je takrat izrecno izjavil, da kot odgovorni zastopnik evropske kulture in civilizacije ne bo mirno gledal roparskih podvigov Sovjetije. Samo na ta način je preprečil, da Stalin svojega vojnega stroja ni poglajal proti Turčiji in Balkanu. Da Stalin kljub temu svojih ciljev ni spreminil, ni treba še posebej omenjati.

Amerikancem, ki sedaj sklicujejo konferenco za konferenco, se pa prav nič ne mudi, da bi dosegli konkretne rezultate takih konferenc. To se vidi že pri tem, kako obravnavajo njihove termine. Takoj nato, ko je Eden zapustil Washington, so namreč sklicali agrarno konferenco, naenkrat pa preložili rok na nedoločen čas. Ameriški finančni minister Morgenthau je nameraval sklicati valuto konferenco, pa si je zopet premislil, in tako se bo vršila zgolj anglo-ameriška debata o predlogih, ki sta jih stavila znana finančna strokovnjaka, Amerikanec White in Anglež John Maynard Keynes.

V Ameriki pa vsekakor zaostaja interes glede vprašanj, ki jih želita London in Washington skupno reševati, na željo Amerikancev glede še ožjega stika s Sovjetijo. Samo tako je tudi tolmačiti dejstvo, da so se Zedinjene države odločile poslati svojega zunanjega ministra Cordell Hull-a preko Londona v Moskvo, ker sta Stalin kakor tudi Molotov izjavila, da ne mislita zapustiti teritorija Sovjetske Unije. Domneva se, da bodo Zedinjene države pri pogajanjih v Kremlju polagale veliko važnost na pacifiško bojišče.

Osovinske sile v boju za življenjske pravice in obstanek

Anglija ali Velika Britanija je vse do sedanje vojne veljala za prvo silo sveta. Ozemlja, ki so si jih Angleži prisvojili širom zemeljske oble v času, ko so drugi evropski narodi izrabljali svoje moči za dvig civilizacije in urejanje notranjih zadev, so jim omogočila nekako svetovno politično in gospodarsko nadvlado. Cene delovne sile v kolonijah ter bogata nahajališča surovin, so tekom stoletij nudila Angležem gospodsko življenje na račun drugih narodov. Saj je ves svet bil do

Maršal Petain francoskemu narodu

Francoski državni poglavar, maršal Petain, je imel v nedeljo zvečer po radiu govor, ki je veljal vsemu francoskemu narodu. V svojem govoru je poudaril, da mu je Francija podelila junija 1940 svoje zaupanje. Že takrat je obljubil, da bo storil vse, kar je v njegovi moči, da bi preprečil večjo nesrečo Francije. Deloval bo na obnovi Francije ter odstranjeval posledice poloma.

Maršal je nato ugotovil, da so tisti, ki so odgovorni za vojno in za poraz, zbežali v inozemstvo, medtem ko je on sam ostal v Franciji. Sedaj poskuša uporniki, ki se kregajo med seboj radi poveljniških mest, rehabilitirati bivši režim, ki je pahnil Francijo v nesrečo. Voditelji upora so se odločili za povrnitev v preteklost, on — maršal — pa si je izbral Francijo in bodočnost. Metode in močje, ki so pahnili Francijo v pogin, prav gotovo ne morejo vrniti Franciji njene nekdanje veličine. Ako bi mir, ki ga pričakujejo ti slabi Francozje, zavedel Francijo v politične, gospodarske in socialne navade predvojne dobe, se Francija gotovo ne bi več dvignila. Petain je v svojih nadaljnjih izjavah pozval francoske kmete in mladino, naj posvetijo svoje moči obnovi Francije. Glede boljševizma je dejal maršal Petain: »Ako bi zmagoval boljševiško barbarstvo, bi bili francoska kultura in neodvisnost za vedno končane.«

Ob koncu svojega govora se je maršal Petain spomnil žrtev anglo-ameriških terorističnih napadov na Francijo ter je izjavil, da protestira proti tem popolnoma neopravičenim dejanjem, obenem pa izraža rodbinam nedolžnih žrtev svoje najgloblje sožalje in sočutje.

■ Sovjetija je dobila tretjega komisarja za zunanje zadeve. Kakor znano, ima Sovjetska Unija znanega Molotova na položaju svojega zunanjega ministra ali komisarja. Njegov namestnik in pomočnik ostajata drugi komisar za zunanje zadeve je Lozovski. Sedaj je pa Stalin postavil še tretjega komisarja za zunanje zadeve v osebi Kornječuk-a. Kornječuk je znan po svoji nedavno objavljeni publikaciji o bodoči ureditvi Evrope, v kateri je označil za norce vse tiste, ki mislijo, da bo mesto Lemberg v Galiciji po zmagovitosti končani vojski poljsko mesto. Mi vemo, da so vojni cilji naših nasprotnikov mletenje prazne slame, ker ne bodo zmagali. Beležimo pa to z ugotovitvijo, da je imenovanje Kornječuka za drugega namestnika komisarja zunanjih zadev konica proti Londonu in Washingtonu, ki bi v slučaju zmage rada tudi Sikorskemu do neke meje ugodila ter mu uredila državo, ki bi naj tvorila zaščito med Sovjetijo in ostalo Evropo.

neke meje prisiljen in navezan, kupovati od Angležev surovine in prideleke, ker jih drugi narodi niso imeli, in to po cenah, ki so jih diktirali sami. Na ta način pridobljeno bogastvo jim je ustvarilo največje trgovsko mornarico, s katero so križarili po vseh svetovnih morjih, prevažajoč blago in ljudi ter izkoriščajoč vse narode in dežele. V zaščito svojega ladijskega prometa so si s pomočjo nabranega bogastva zgradili tudi največjo vojno mornarico, ki je bila se-

slavni del oborožene sile za ustrahovanje narodov v kolonijah ter čuvanje in obrambo imperija. Tako so Angleži stoletja neovirano igrali prve gosli med narodi, dokler splošen razvoj drugih narodov in držav ni začel dregati v njihov svetovni imperij. Uvidevnost, da niso samo Angleži rojeni in določeni za izkoriščevalce drugih narodov in zemeljskih dobrin, ostali narodi pa za njihove izkoriščevalne objekte, so pravzaprav začele dvigati glave predvsem tiste države, ki so bile napredne in delovne, zraven pa revne na naravnem bogastvu.

Angleži so tozadevno v minulem in tekočem stoletju v nemškem narodu iz leta v leto videli bolj nevarnega tekmeca, ki je rasel in se večal. V prvo svetovno vojno, 1914—1918, so Angleži dosegli v glavnem radi dviga in zmognosti Nemčije, katere gospodarska, vojaška in meddržavna politika, ustvarjena iz nič s pomočjo pridnih rok in brihtnih glav je Angležem povzročala vedno več sivih las.

Po naključju izgubljena svetovna vojna je rodila nacionalsocializem, ki si je stavil nalogo, Nemčijo spraviti v vsakem pogledu zopet kvšku ter ji nato v svetu priboriti položaj, ki ji po njenih zmognostih in potrebah gre, to je, življenski prostor in z njim vred surovine in vse, kar je z istim povezano. Uspehi, ki jih je nacionalsocialistična Nemčija pri dosegu zarisanih si ciljev prav hitro dosegla, so Veliko Britanijo pripravili do tega, da je povzročila sedanjo vojno. Kakor so Nemci v Evropi že celih dvesto let, tako so Japonci v Aziji zadnjih dvajset let stremeli po povečanju svojega življenskega prostora in naravnih razvojnih možnosti, kar je dalo povod za razširjenje vojne v pacifiškem prostoru med Japonci na eni ter med Angleži in Amerikanci na drugi strani. Amerikanci so takoj za Anglijo prvi najbogatejši narod, ki razpolaga s tako velikimi količinami naravnega bogastva, da vseh še zdaleka ne more izkoriščati. Slika je torej takšna, da je večina naravnega bogastva, ki ga svet že izkorišča, ali pa še čaka na eksploatacijo, v rokah Angležev in Amerikancev, ostali narodi so pa v tem pogledu siromaki. V Evropi so tudi Italijani tisto ljudstvo, ki iz svoje zemlje ne more izveliči dovolj sredstev za svoj življenski obstanek. Skupne potrebe Nemcev, Italijanov in Japoncev so ustvarile pakt sil osti in skupne vojne cilje v boju napram skupnim sovražnikom, ki jim iz svojega izobilja ničesar ne privoščijo, pač pa bi jih radi uničili.

Židovsko-plutokratska režima Anglije in Amerike sta v svojih spletkah zoper sile osti preko svojih židovskih bratcev v Sovjetski zvezi znala vpreči tudi Sovjetsko Unijo v vojno zoper sile osti za svoje interese, iz strahu, da bi s porazom Anglije padlo tudi svetovno židovstvo, le židovski boljševizem stopil na stran židovskega velekapitala, da bi z združenimi močmi onemogočila zmago tistih zdravih sil, ki so v nacionalsocializmu, fašizmu in japonskem prebujenju načele boj za življenske pravice svojih napredujočih, stalno rastočih delavnih narodov, kakor tudi za pravično ureditev življenja ostalim narodom, tako da stoji danes svet v vojni, ki zajema obe zemeljski polobli.

Ze četrto leto trajajoča vojna je svetovnemu židovstvu prizadela hude udarce. Vse zlate zaloge, vsa nahajališča rudnin, vse prostrane ravnine z dobro zemljo in tudi vsi ogromni pragozdovi (jim ne koristijo v boju s silami osti, ki se bojujejo iz življenskih potreb za biti ali ne biti. Za končen izid ni brige. Na strani sil osti ni samo pravica, temveč tudi sposobnost, ki bo premagala vse težave ter vojno zaključila v prid svojih narodov.

Spodnještajerci!

Vsi tisti, ki ste (brez razlike spola) rojeni pred 31. marcem 1927 in še iz kakršnihkoli razlogov niste bili sprejeti v organizacijo Steirischer Heimatbund, imate v okviru svojih Ortsgrupp tekom aprila in maja priliko za sprejem, da si tako pridobite nemško državljanstvo. Vse posameznosti so razvidne iz belo-zelenih lepakov po mestih in na deželi. Informacije o tem, kedar in kje se imate javiti, vam dajejo Ortsgruppe organizacije Steirischer Heimatbund.

O voditeljih Anglije

V angleški spodnji zbornici so imeli glasom poročil nevtralnih listov zanimivo sejo. Državni tajnik zunanjega ministrstva, Law, sin nekdanjega ministrskega predsednika Bonar Lawa, je namreč parlamentu predložil osnutek načrta o preureditvi in modernizaciji angleškega zunanjega ministrstva, ki so ga po nalogu zunanjega ministra Edena pripravljali dve leti. Gre namreč za novo ureditev zunanjega urada ter prilagoditev istega sodobnosti. Law, ki je poslanecem tolmačil osnutek, je parlamentu, ki se drži prevzetih starih tradicij, v svojem predlogu iznesel nekaj, kar bi se lahko navedlo revolucionarno, če bi poslanci ne vedeli, da z angleškim zunanjim ministrstvom in njegovimi poslanstvi v inozemstvu že kakšnih sedem ali osem let ni vse na najboljši poti. Law je namreč poročal, da omogoča osnutek vsakemu Angležu, da lahko postane zunanji minister ali poslanik, ne da bi se bila zbornica starokopitnežev zato podrla in tudi govornik je ostal živ. Law seveda ni omenil, da bi bilo zunanje ministrstvo kako zadevo zavzelo, ampak poslanci so ga kljub temu razumeli.

Predvojna doba, posebno pa izbruh in nadaljni razvoj sedanje vojne, je vsemu svetu predočil, da sedijo v Angliji v zunanjem ministrstvu kakor tudi v diplomatski službi inozemstva večinoma malo sposobne glave. V mirnih in normalnih časih, ko so gospodje ministri, državni tajniki, poslaniki in konzuli bolj za reprezentanco, zabavo in luksuz in za morebitno podpisovanje, kakor za kako resno delo, se njihova nesposobnost ni takoj opazila. V vojnem času pa morajo tudi ti gospodje delati, ker jih razmere od zunaj k temu silijo in to daje možnost, da pokažejo svoje znanje.

Kakor z visokimi uradniki in diplomati zunanjega ministrstva, tako približno je v Angliji tudi z voditelji na vseh drugih področjih. Če želi Eden, da se modernizira, preuredi in na novo organizira angleško zunanje ministrstvo s celokupno angleško diplomatsko službo, v kolikor ta namen v resnosti obstoji, bi se pač isto moralo zgoditi tudi v vseh ostalih panogah zastarele in preživele angleške vodilne plasti. Ze danes se lahko dvomi, da se bo pri starokopitnosti Angležev v tej zadevi sploh prišlo z mrtve točke, ker bi vsaka novotarija v prvi vrsti zadela tiste, ki imajo vajeti v svojih rokah. Da pa istih ne želijo dati iz rok, je razumljivo ter bo zanimal kratek popis, zakaj Anglija nima med svojimi voditelji bolj zmognih ljudi.

Starokopitnost Angležev, ki jo sami nazivajo tradicijo, korenini na že davno zastareli in preživeli aristokraciji. To je glavna ovira, da ljudstvo ne dobi sposobnejših voditeljev. Plemstvo si že od nekdanj lasti pravice do vodstva, kar zapira vrata sposobnejšim ljudem. Res je, da je tudi med širjimi angleškimi ljudskimi množicami malo sposobnih ljudi. Znano

pa je, da se najdejo in si, če pridejo na površje, ustvarijo iz vrst svojih sodelavcev tudi odlične učence, akoravno ne vedno enakovredne naslednike. Otrok angleškega plemenitnika je že, odkar ima jo v Angliji plemstvo, že predno se porodi, določen za politika, ministra, diplomata, admiral, generala, guvernerja itd. Pri tem ni važno, ali je mali lord za tak položaj tudi sposoben. Aristokratske družine so pač dobavitelj aspirantov za vse najvišje vodilne položaje v imperiju. V zadnjih osemdesetih letih se je z dvigom angleške industrije, ki je večinoma v rokah židov in aristokracije, angleško plemstvo, tudi precej pomešalo z židovsko krvjo. Danes je angleško plemstvo radi predobrega življenja in lenuharjenja že tako pomehkuženo, da je skoraj nemogoče, da bi rodilo kake nadarjence.

V kolikor prihajajo sinovi ostalih plutokratov na vodilne položaje javnega ali zasebnega značaja, tudi ne razpolagajo z nadarjenimi glavami. Ta gospoda je še veliko bolj pomešana z židovsko resno, kakor plemenitost. Židovski značaj takih vodilnih mož se ne da prikriti. Voditelji, ki izhajajo iz plutokratskih krogov, se navadno prilagodijo lordom in v vsem posnemajo ter se trudijo sami, da pridejo v sorodne stike z istimi, v kolikor se jim samim ne posreči, pridobiti si plemstva.

Da ima Anglija v sedanji vojni proti sobi narode, kakor so na primer: Velika Nemčija, Italija in Japonska z najboljšim vodstvom, s katerim se angleški politiki, diplomati, generali in admirali prav težko merijo, je pokazal desedantni razvoj, ki se jasno izraža v neuspehih, ki jih je doživela Anglija do danes. Da se bodo ti neuspehi tudi odslej ponavljali in nadaljevali, jamči talovost angleške vodilne plasti ter zmognost vodstva sil osti.

IZREK TEDNA

Spoštujmo in cenimo kmete in kmeti'stvo!

Človek v pradavni dobi ni poznal obdelovanja zemlje. Preživljal se je kot lovec in ribič, pozneje je ukrotil nekatere živali ter postal pastir. Živel je brez stalnega bivališča, hodil od lovišča do lovišča ter gonil živino od paše do paše, ki mu je dajala meso, mleko in mast za prehrano, kosti in krzno pa za oblačila. Minula so stoletja, predno je človeštvo, ki je uživalo tudi sadje divje rastočega drevja ter razne rastline, prišlo na zamisel, da je začelo samo gojiti rastline v prehranjevalne svrhe. To je bil rojstni dan obdelovanja zemlje ali kmetijstva ter začetek stalnega naseljevanja ljudstva, kar je sčasoma v največji meri izpodrinilo dotakratni lov in pašo ter potovalen način življenja.

Mirno se lahko reče, da je bil začetek kmetijstva v razvoju civilizacije eden najvažnejših mejnikov, ker je nudil pod-



PK-Kriegsbericht Karl Müller (Sch.)

Abwehrbereite Kanalküste

Kilometerlang ziehen sich die Stacheldrahtverhaue an der Küste entlang, jedem Gegner, der hier eindringen wollte, Halt gebietend

lago in dal spodbudo za vsesplošen napredek in nadaljni razvoj vsega človeštva. Obdelovanje zemlje je ljudstva sililo, da so si začela postavljati bivališča ali stanovanja. Že pri skrbi za streho in zaščito svojih glav pred vremenskimi nepravilnostmi in drugimi nevarnostmi se je pokazalo, da človeku še mnogokaj primanjkuje. Ker sta sila in potreba iznajdljivi, je človeštvo že takrat marsikaj storilo in podvzelo, kar je v tisti dobi predstavljalo izum in napredek in kar se je pozneje lahko izpopolnilo. Razvoj kmetijstva je nato šel svojo naravno pot z ostalim napredovanjem omike ter že pred par sto leti dosegel višino, da se je začelo obdelovati zemljo ter saditi in negovati rastline z orodjem in stroji. Sledil je čas, ko je omika človeštva delala velike skoke, pri čemer tudi kmetijstvo ni zaostajalo. Pozneje je prišla industrializacija, ki je zahtevala gradnjo velikih naselbin ali mest. Kmečko ljudstvo je sedaj začelo siliti v tovarne in mesta, kjer je upalo na razne boljše plače in udobnejše življenje. Bila je to doba, ko je prevladovalo mnenje, da je v mestu ali v tovarnah zaposlen človek nekaj uglednejšega in boljšega, kakor na kmetih, kar je bilo zgrešeno in napačno. Beganje iz dežele v mesta čez presežek, ki ga kmečko prebivalstvo lahko odstopi, je že davno pred, še bolj pa po svetovni vojni, posebno v evropskih državah spravljalo kmetijstvo in kmetijsko delo v krize in težave, ki so se neprijetno izražale ne samo v življenju, temveč tudi v gospodarstvu narodov in držav, ki kljub važnosti in potrebe po industriji, že od nekdaj najbolj slonijo na kmetijstvu, ki kljub milijonskim mestom še povsod tvorijo večino naroda in predstavljajo nekakšne glavne stebre naroda in države.

Nemški pesnik Ernst Moritz Arndt, ki je živel od leta 1769. do leta 1860., in katerega življenjepis smo na tem mestu že prinesli, je zapisal: »An den festen und sicheren Besitz des Bodens durch lange Geschlechter, von Urahnern bis zum letzten Enkel herab, befestigt sich die Sitte, das Gesetz, die Ehre, die Treue, die Liebe. Der Bauer ist des Volkes erster

Lohn. Wer ein glorreiches Vaterland will, der macht festen Besitz und feste Bauern«. Prevedeno v naš jezik, bi se to reklo: »Na trdni in sigurni posesti zemlje skozi dolge rodove, od pradedov do zadnjega vnuka, se utrjuje običaje, zakone, čast, zvestoba in ljubezen. Kmet je prva plača ljudstva. Kdor hoče slavno domovino, ustvarja trdna posestva in trdne kmete.«

Ni dela, poklica in udejstvovanja pod soncem, ki bi bilo tako ozko združeno in povezano s svojim izvrševalcem, kakor je kmet povezan s svojim posestvom, svojo zemljo in svojim kmečkim delom. Vrt, njive, travnike, gozdove, vinograde, pašnike, sadonosnike, poljske poti, hleve, skednje, senjake, kleti, podstrešja, vini-



PK-Aufn.: H-Kriegsb. Zschäckel (Wb.)

Waffen-H in Bjelgorod

Sturmgeschütze einer H-Panzer-Grenadier-Division rollen über das Bahngelände von Bjelgorod

čarije, čebelnjake, listnice, gnojišča, šrambe, drvarnice, domače živali itd., eno besedo, vse, kar vidi, kar je njegovega in spada k njegovi hiši in njegovemu gospodarstvu, mu je najmanj tako priraščeno k srcu, kakor so mu ljubi in dragi: žena, otroci, starši, bratje, sestra itd. Zemljo, ki so jo že njegovi pradedje v potu svojih teles pri trdem delu žuljavih rok namakali, sadno drevje, ki so ga njegovi pradedje sadili in cepili, njive, ki so jih iz gozdov krčili in kopali, davni predniki istega imena, iste krvi in govornice, potok blizu hiše, ki so ga kot drobni otroci preskakovali že njegovi štirje rodovi, lipo pred hišo, pod katero so ob nedeljah sedeli in modrovali njegovi predniki že pred dolgimi stoletji, hišo in gospodarsko poslopje, v kateri so se kakor oni, rodili vsi, ki so nosili njegovo ime itd., ljubi vsak dober posestnik in kmet. Kmečki človek se rodi, živi, dela in umira za svoje posestvo. Koliko dela, truda, skrbi in denarja položi kmetovalec v svoje njive in vinograde, ne da bi kedaj naprej vedel, kakšna bo letina. Ni poklica, ki bi bil tako izpostavljen nevarnosti, kakor je kmečki. Deset minut elementarne nesreče in celoletno delo je lahko uničeno. Ena živalska nalezljiva bolezen in vsa živina je lahko pokončana. Kmet pa kljub temu ljubi in obožava svojo zemljo, pa naj si mu leži posestvo v hribu ali v dolini. Kmečkemu ljudstvu je domačija nekaj tako svetega, da razume to edino tisti, ki se je sam rodil na kmetih, tam raste in se kot zreli človek poglablja v življenje, delovanje, miselnost in trpljenje kmečkega ljudstva. Kmečko ljudstvo je navadno dobro in pridno ter vidi v svojem delu srečo in zadovoljstvo. Medtem, ko se meščan izživlja na razne mestne načine, pozna kmet v glavnem le svoje posestvo, ki mu je vse.

Ljubezen do lastne zemlje je na kmetih tako silna, da si ti ljudje sploh ne želijo ničesar drugega, kakor delati in v miru živeti od zemlje, katere naj jih preživlja. Znan je primer iz Stajerske; bilo je to lanskega leta, ko je v visoki starosti nad 80 let, umrl kmet, ki je svoje, že več stoletij njegovi rodbini pripadajoče posestvo tako ljubil in oboževal, da ga na njegovo izrecno željo niso smeli pokopati na pokopališču, temveč v njegovi zemlji, in sicer v sadovnjaku, blizu domačije in rojstne hiše, kjer se je rodil, kjer se je igral kot otrok, kjer je raste in živel ter gospodaril in delal, kakor so delali in gospodarili njegovi predniki, in kakor nadaljuje to sedaj njegov sin, kri njegove krvi.

Orožje na bi imeli samo „veliki narodi“

Preko Lizbone poročajo nemški listi, da se je Roosevelt končno odpovedal načelom Atlantske izjave, prav tako tudi ne mara več vzdrževati gesla o borbi za svobodo malih narodov. V Zedinjenih državah se sedaj že množijo glasovi, ki prav očitno razlagajo cilje ameriškega imperikalizma. Malim narodom pripovedujejo s te strani, da se jih bo v boju s silami osi sedaj še potrebovalo, toda v bodoče da so odigrali svojo vlogo. Tako piše neki Raymond Clapper v listu »Philadelphia Inquirer« da bodo v bodoče imeli samo nekateri »veliki narodi« monopol na posest in izdelovanje orožja. Clapper, ki ima zelo dobre zveze z Belo hišo, piše dalje, da je moderna vojna v glavnem vojna oboroževalne produkcije, ki bo v bodoče le še predprava nekaterih redkih naro-

10. April 1943.

dov, ki posedujejo tudi potrebno industrijsko moč.

Te načrte podpira tudi državni tajnik ameriškega zunanjega departementa Adolph Berle, ki ga smatrajo kot prvega sodelavca zunanjega ministra Hull-a. Berle je v neki izjavi, da se ni treba bati Sovjetske Unije, čisto odkrito povedal, da Amerika odklanja ustanovitve takozvanih »vmesnih« držav proti Sovjetski Uniji. Tu je mislil seveda na Poljsko, baltijske države itd. K temu poroča »Daily Express« iz Washingtona, da je Berle s svojo izjavo tolmačil Roosevelt-ovo željo po ugoditvi Stalinovih teritorialnih zahtev v Evropi. Baje je angleški zunanji minister Eden prepričan ameriško vlado o potrebi projektirane izročitve evropskih držav Sovjetski Uniji. Tudi »Times« je že v mesecu marcu zapisala, da smatrajo v Ameriki angleško pripravljenost, žrtvovati svoje nekdanje evropske zaveznike Sovjetiji kot nekaj povsem zdravega in tudi logičnega. Mali narodi vedo sedaj, kako jim kroji usodo Anglija skupno z Zedinjenimi državami.

POLITIČNE BELEŽKE

■ **Giraud je hlapec židovstva.** Po poročilih agencije Ofi je general Giraud po vsej Severni Afriki vzpostavil nekdanje mestne svete, ki so bili razpuščeni pred dvema letoma. Pri tem je polagal veliko važnost na to, da so bili polnoštevilno zbrani vsi židovski člani teh korporacij. Tako se je že šest letni mestni svet v Casablanci, tudi »vladni svet« v Alžiru je pričel s svojim delovanjem. Rektor vseučilišča v Alžiru je odredil med drugim, da so v bodoče pripuščeni k imatrikulaciji ali vpisu tudi židovski dijaki. Ob enem je opaziti tudi povečano boljševisko agitacijo. V Alžiru in drugih mestih so namazali komunisti mnoge stene z boljševiskimi gesli ter s srpom in kladivom.

■ **Alexander priznava storitve vojnih brodovij sil Trojnega pakta.** Prvi lord angleške admiraltete, Alexander, je nedavno v nekem govoru priznal izgubo velikega števila edinic angleškega brodovja. Pri tej priliki je indirektno priznal tudi storitve brodovij sil Trojnega pakta. Govoril je o trdotah in težavah vojskovanja na morjih, o težavah, ki so danes večje kot kedarkoli v preteklosti. »Nikdar ni angleška mornarica odbijala toliko smrtonosnega orožja kot sedaj. Se nikdar ni bilo področje nalog angleškega brodovja tako obsežno kot v preteklih tri in pol letih.«

■ **Tojo zopet v Tokiju.** Japonski ministrski predsednik Tojo se je po večdnevnom obisku v Mandžuriji vrnil v torek v Tokijo, kjer ga je cesar sprejel v posebni avdienci.

■ **Amerika je v Indiji na veliko zainteresirana.** Roosevelt-ov osebni zastopnik v Indiji, Philipps, je izjavil v Bangalore-ju, da so Zedinjene države v največji meri zainteresirane na politični, finančni in gospodarski bodočnosti Indije.

■ **Eisenhower je prepovedal de Gaulle-u potovanje v francosko severno Afriko.** Kakor poročajo nemški listi iz virov agencije Reuter, je ameriški general Eisenhower sporočil v Londonu bivajočemu izdajalcu generalu de Gaulle-u, naj »preloži« svoje zamišljeno potovanje v francosko severno Afriko. V londonskem glavnem stanu izdajalca de Gaulle-a je udarila Eisenhower-jeva želja kakor blisk iz jasnega neba. To tembolj, ker so bile priprave za potovanje že dovršene. Na

Charkow wieder deutsch

In der Sumschaja, vor dem Hause der ehemaligen Standortkommandantur, fanden besonders heftige und erbitterte Kämpfe statt



PK-Kriegsberichter Panzner (Sch.)

posebni seji so potem sklenili upoštevati Eisenhower-jevo željo, čeprav z obžalovanjem. Razlogi, ki jih je navedel Eisenhower, niso bili objavljeni, vendar domnevajo, da so morali biti tehni. Izdajalci de Gaulle-ovega kova so za London in Washington sicer dovolj dobri, kadar je treba krmu za topove ali pa za paradno slikanje, kakor so ga obavili v Casablanci. V ostalem pa morajo ti žalostni junaki, ki so izdali svojo domovino, plesati po zvokih plutokratske piščalke.

■ **Kaj bi Anglosasi storili z Japonsko v slučaju zmage?** Poročevalec lista »Dagens Nyheter« poroča baje iz zanesljivega vira, da sta se Roosevelt in Eden pri svojem zadnjem sestanku v Washingtonu zedinili o postopanju z Japonsko po dobojevanji zmagi. Določilo se je pet točk, ki povejo vse. 1. Zedinjene države Severne Amerike prevzamejo nekdanje, nemške kolonije, katerih mandat ima Japonska v Tihem oceanu. 2. Japonska materna dežela se zasede za dalje časa po četah Zedinjenih držav Severne Amerike, Cingking-Kitajskije in Sovjetske Unije. 3. Otok Formosa se odstopi Cingking-Kitajski. Iz Koreje se napravi samostojno državo, medtem, ko ostane predhodno dalje časa pod kontrolo zaveznikov. 5. Na Kitajskem obrežju se uredi več svobodnih pristanišč.

■ **»Najtemnejši dnevi podmorniške vojne«** se niso minuli. Londonska »Times« je objavila v svoji izdaji z dne 6. aprila uvodnik, v katerem se bavi z vojnimi izgledi danes in marca 1918. List piše: »Odkrito je treba priznati, da so bila marca 1918 pota do zmage v otipljivi bližini. Zaveznikom je trebalo le časa, da bi zagrabil. Takrat so bili najtemnejši dnevi podmorniškega vojskovanja že mimo. Dabes se dolgo niso. V pretekli vojni so zavezniki armade zavzele velika področja v zapadni Evropi. Danes tamkaj nimamo nobenega ozemlja. V zapadno Evropo pridemo lahko samo potom taktičnih operacij najtežavnejše vrste. Podmornica je prvo orožje Nemčije v boju z Anglijo, z angleškim imperijem in z Zedinjenimi državami. Borba s podmornicami določa sleherni fazo angleške in ameriške aktivnosti. Če gradnja novih ladij ne bi prekašala potapljanja potom podmornic, bi bila bodočnost zares zelo temna.«

Um x minus 2 bricht die Hölle los!

Von Kriegsberichter Wolfgang Michelau

PK. Schon am Tage vorher ging ein Raunen durch die Stellungen des Jägerbataillons L., mochte der Teufel wissen, woher es kam! Wie ein Lauffeuer verbreitete es sich durch alle Gräben, sprang von Posten zu Posten, von Bunker zu Bunker.

»Na, solange es noch nicht »amtlich« ist...«, meinten die Vorsichtigen; »aber irgend etwas wird schon dran sein!« erwiderten die, die das Gras wachsen hören — und richtig, gerade zur Mittagszeit rasselten in den Kompanie-Gefechtsständen die Fernsprecher, die helle Stimme des Bataillons-Adjutanten am anderen Ende des Drahtes gab den knappen Befehl: »Sämtliche Kompanie-Chefs, Zug-, Pionier-, Pioniergerät- und Geschützführer zur Kommandeurbesprechung um 14.30 Uhr!« Jetzt zweifelte auch die Vorsichtigen nicht mehr daran, daß etwas besonderes in der Luft liegen mußte.

Eine Stunde später löste sich die Spannung auf den Gesichtern und allen »Papieren« machte die Gewissheit ein Ende: »Morgen machen wir einen Stoßtrupp in die Sandbunker-Stellung, Zeitpunkt des Einbruchs »x Uhr«. Was das bedeutete, war jedem der Jäger klar, die nun schon seit Wochen in denselben Gräben, Bunkern und Kampfständen hart am Feind lagen, so hart, daß Handgranatenduelle über die wenigen Meter Niemandsland nicht zu den Seltenheiten zählten und schon manches Geschoss aus den Scharfschützenständen der bedrohlich flankierenden Sandbunker hatte ein Ziel gefunden. Als an diesem Nachmittag Granatwerfer- und Artillerieeinschläge die Gräbenränder der Sandbunker-Stellung abtasteten, bis sie genau in dem befohlenen Raum lagen, ahnten die Bolschewisten dort drüben nicht, daß dies bereits das Vorspiel war, dem wenige Stunden später das Inferno folgen sollte.

Fast körperlich liegt das Dunkel dieser sternenlosen Nacht auf den Stellungen, leichter Schneefall hat eingesetzt, unhörbar sind die Schritte der Posten, von Zeit zu Zeit jagt ein MG. seine sprühende Garbe über das Niemandsland, steigt hier

und dort fahl flackernd eine Leuchtkugel empor, dann versinkt alles wieder in Schweigen und Dunkelheit. In den Mannschaftsbunkern und Gefechtsständen rücken die Zeiger der Armband- und Taschenuhren unaufhaltsam dem Zeitpunkt »x« entgegen. Ihre Träger liegen in tiefem Schlaf auf den Pritschen, Waffen und Gerät sind griffbereit, die Ladestreifen der MGs gegurtet, die Sprengkapseln in die Handgranaten geschraubt und draußen richten Granatwerfer, Infanteriegeschütze und Maschinengewehre drohend ihre Rohre und Läufe in die Nacht, sie alle warten auf den Zeitpunkt »x«, der ihren Einsatz mathematisch, auf Minute und Sekunde genau bestimmt.

Ein strahlender Sonnentag ist angebrochen, der Jäger-Stoßtrupp hat seine Bereitstellung bezogen. Ein Blick auf die Armbanduhr: noch 6 Minuten bis »x«! Irrendwo, in dem zerschossenen Geist eines Baumes singt ein Vogel sein Morgenlied — da zischt es plötzlich über unsere Köpfe hinweg und detoniert dicht vor uns mit hartem Knall, die Granate der schweren Infanterie-Geschütze, die den feindlichen Minengürtel vor der geplanten Einbruchsstelle in die Sandbunker-Stellung sprengen.

In den Gesichtern der Jäger spiegelt sich höchste Spannung, alle Gedanken sind auf das konzentriert, was nun kommen muß — die Uhr zeigt 3 Minuten bis »x«, wie gebannt hängen die Augen an dem so nichtig erscheinenden Sekundenzeiger, dessen Vorrücken uns Ewigkeiten dünkt, alles Denken fällt ab, wie eine wesenlose Hülle — »x« — 2! Und nun bricht die Hölle los! Von fern rauscht es heran, mit wahlwitziger Geschwindigkeit, es pfeift, heult, orgelt über unseren Köpfen, zerreißt die Erde vor uns mit dumpfem, wildem Krachen, pflügt sie um, schleudert mächtige Dreckfontänen turmhoch gegen den Himmel, Trichter reiht sich an Trichter, da, wo die Sandbunker liegen etwa 100 Meter von uns entfernt, steht eine schwarze Wand von uns entfernt, steht eine schwarze Wand von Pulverrauch und gelblichem Qualm der Feuererschlag unserer schweren Artillerie.

Jäh ist das Inferno verstummt, die Fäuste der Jäger legen sich fester um ihre Waffen, der Zeitpunkt »x« ist gekommen! In schnellen Sprüngen muß eine Mulde durchschritten werden, die in leichter Steigung zu der Einbruchsstelle in den Graben der Bolschewisten führt. Während des Sprunges zwingt der Feuertorhang unserer Granatwerfer den Feind in Deckung, die Mulde ist völlig vereist, wir stürzen hin, rafften uns wieder auf, weiter nur, weiter. Dicht am feindlichen Grabenrand, wo es keine Deckung mehr gibt, kommen von links flankierende Feuerstöße eines MGs: munter in den Schnee und weiter gerobbt, wie wir es als Rekruten so schön gelernt haben...

Endlich ist die Einbruchsstelle erreicht! Ein Hechtsprung über die Brustwehr des Kampfstandes, wir stehen im Graben der Sandbunkerstellung. Hier teilt sich der Stoßtrupp in drei Stoßgruppen, die die Laufgräben der Stellung, die hier zusammenstoßen, systematisch aufzurollen. Der Atem der Männer geht in fliegenden Stößen, und läuft der Schweiß in Strömen über den ganzen Körper, aber zum Ausruhen ist es noch zu früh. Und weiter, immer weiter rückt es gebohrt im Laufschrift durch den Graben der Sowjets, um uns herum krachen die Einschläge der Granatwerfer, dicht über die Grabenränder zirpen Infanteriegeschosse — da kommen schon die ersten Gefangenen mit verstörten Gesichtern auf uns zugetaumelt, was

GOSPODARSTVO

Zamenjalnice blaga

Ker dela nemška industrija največ za oboroženo silo in vojne potrebe in le bolj malo za potrebe civilnega prebivalstva, je povsem naravno, da se ne more kupiti vsega kakor v mirnem času. To je dalo povod, da se je med ljudstvom udomačilo trgovanje v obliki zamenjavanja blaga. V Gau-u Ostpreußen se je ta način trgovanja tako razširil, da se je na vzpodbudo samega Gauleiter-ja začelo razmišljati, kako bi najbolje kazalo to svojevrstno, iz vojnih razmer izcimljeno kompenzacijsko trgovanje med zasebniki spraviti in držati v okviru znosljivosti in solidnosti. Zopet je bil Gauleiter tisti, ki je našel za to pravi izhod.

Po njegovi zamisli so v Gau-u skoraj po vseh mestih ustanovili splošnosti koristne središča za pravično in pošteno zamenjavo blaga. Ureditve so se po par tednih obnesle. Vse zamenjalnice so polne raznega blaga. Za zamenjavo so na ponudbo moške in ženske obleke, jopice, spodnje perilo, namizni prtji, radio-aparati, otroški vozički, foto-aparati ter še mnogo drugih praktičnih predmetov. Posebni oddelki so urejeni za čevlje vseh vrst.

Blago, ki ga stranke prinesejo v zamenjavo, najprej ocenijo strokovnjaki, nakar dobi napis z navedbo vrednosti ter vrste blaga, za katerega se želi zamenjati. Ako se najde kupec, posreduje zamenjalnica pri zamenjavi. V največ primerih pride hitro do sklepov. Ko je zamenjava izvedena, plačata obe stranki zamenjalnici mali prispevek v gotovini, kar služi za poravnavo in kritje izdatkov, ki so z vzdrževanjem iste neizogibni. Pri težko prevoznih predmetih, kakor na primer klavirjih, spravi zamenjalnica oba interese skupaj, kar prištedi izdatke za prevoz klavirjev.

Pri vsem tem pa vodstvo zamenjalnic strogo gleda na to, da se njihovi prostori ne spremenijo v starinarne, temveč, da imajo in obdržijo bolj značilne trgovskih hiš. Da je v lokalih vedno sprememba blaga, skrbijo uprave, da se noben predmet ne drži dalje kakor tri tedne na razpolago. Če ni zanimalca, se istega vrne lastniku.

Iz povedanega se vidi, da se nemška uprava in nemško ljudstvo v svoji prilagodljivosti, spretnosti in sposobnosti znajde v vsakem in če je treba, tudi v najtežjem položaju. Zamenjalnice blaga,

sich noch wehrt, wird im Nahkampf und mit Handgranaten überwältigt.

Jetzt sehen wir, wie genau das Feuer unserer schweren Waffen gelegen hat, alle paar Meter liegt ein toter Bolschewist langgestreckt in Grabensohle, darüber wegl Aus den Patronentaschen der Gefallenen steigt weißlicher, beizender Qualm, der in Schwaden durch den Graben zieht, Nebelmunition, die durch Granatsplitter entzündet wurde. Da kommt von der Spitze der Kampfgruppe ein Ruf und pflanzt sich fort von Mann zu Mann: »Sanitäter, Pioniere, Munition nach vorn!«

Knapp 15 Minuten sind seit dem Einbruch vergangen, die Sandbunker-Stellung befindet sich fest in der Hand unserer Jäger! Schon kommen Pioniere mit Drahtrollen, um das zum Feind führende, offene Grabenstück zu verdrahten. Keuchend schleppen Munitionsträger die schweren Kästen an die MGs, die die feindlichen Gegenstöße abwehren müssen. Luftschöpfend lehnen wir für Sekunden an der Grabenwand, um sie vorüber zu lassen.

kakor jih ima danes Gau Ostpreußen, omogočajo promet rabljenih predmetov, ki jih ljudstvo radi vojne trenutno kot nove ne more nabaviti. Ker je ta posol osredotočen v rokah stranke, mestnih občin in trgovskih združenj, se vsi ti posli vršijo in opravljajo pošteno in solidno, ne da bi se pri tem eno ali drugo stranko, ki si na ta način želi pomagati, oškodovalo. Nemec je pač dober organizator in voditelj, kjerkoli se udejevalje.

GOSPODARSKE VESTI

× **Prodaja sena.** Slab pridelek sena v lanskem letu je potrošnike spravil do tega, da so poskušali kupevati seno neposredno pri pridelovalcu, in sicer, da so vzeli travnike v najem, ne da bi se za to zahtevalo odobritve. Kadar nekega pridelka primanjkuje, je potrebno, da se istega pravično razdeli. Pri senu je pa najbolj važno, da se krije potrebe oborožene sile ter obrtnih rejcev živali, posebno voznikov, ki iz gozdov prevažajo drva. Kmetijski obrati sami se morajo ravnati po lastnih gospodarskih zalogah. Pri tem se ponovno razglasa, da je oddajanje sena neopravičencem prepovedano in da morajo kmetje oddati vse seno, ki ga za lastno uporabo ne potrebujejo.

× **Raziskovanja tekstilij v Svedski.** Svedska tekstilna industrija namerava s podporo vlade urediti zavod za raziskovanja tekstilij. V kolikor bi sredstva ustanove, ki jih stavi tekstilna industrija na razpolago, ne zadostovala, bi naj država prispevala. V glavnem gre za izboljšanja sintetičnih vlaken.

× **Delovni potenciali Evrope.** Po statistiki iz leta 1939. živi v sedanjem evropskem prostoru, ki se naslanja na nemško gospodarstvo, 366 milijonov ljudi, od katerih je 168,3 milijonov zaposlenih kot ročni in duševni delavci.

× **Obvezno delo za spraviljanje kmetijskih pridelkov v Kanadi.** Rastoči pozivi v vojaško službo in na delo v oboroževalno industrijo povzročajo kanadskemu kmetijstvu pomanjkanje delovnih sil. Gospodarski krogi so v skrbeh, kako bodo spravili letošnjo žetev. Oblasti so radi tega že sedaj uvedle obvezno delo dijakov višjih šol ter ostalih za vojaško službo nesposobnih moških, ki bodo v času žetve morali stati kmetom na razpolago. Vlada nadalje pripravlja ukrepe za uvedbo delovne obveze za kmetijska dela, ki se bodo nanašala še na nadaljne delovne moči, predvsem na ženske, za pomožna dela.

Auf ihren Gesichtern steht noch die ungeheure Anspannung der letzten 20 Minuten, aber auch das erlösende und beglückende Bewußtsein: wir haben es geschafft!

Gestützt von den Armen seiner Kameraden, wird ein Jäger nach hinten geführt, ein Granatsplitter hat beide Oberschenkel durchgeschlagen, das Blut sickert in breiten Streifen über die zerfetzte Hose, aber über seine zusammengepreßten Lippen kommt kein Laut. »Komm bald wieder!« ruft ihm sein Zugführer nach, und mit einem tapferen Lächeln nickt der Verwundete zurück. Es sind alle namenlose Helden. Etwas unsagbar Verlässliches strömt von ihnen aus, wie sie, nun schon wieder mit einem kleinen Lächeln des Stolzes um die Lippen, die erste Zigarette entzünden und ihre Blicke gelassen feindwärts wandern, denn sie kennen den »Iwan« und wissen, daß er nicht unversucht lassen wird, ihnen den Erfolg zu entreißen. Mag er nur kommen, sagen ihre Augen!

UMNI KMETOVALEC

Kako lahko pride kmet do jedilnega olja?

Minilo je že leto in dan, odkar smo na tem mestu nekoč opozarjali naše kmečke gospodarje, da naj jim bode na skrbi, da si sami doma pridelajo jedilno olje.

Ne moremo ugotoviti, koliko odstotkov naših spoštovanih bravcev je že lani ubogalo naš nasvet, in — po navodilih, ki smo jih istočasno objavili — potom gojenja oljnatih rastlin pridobilo dovolj jedilnega olja za domačo potrebo. Vsi ti so nam morda hvaležni, ker smo jih pravočasno opozorili, kaj je treba ukreniti.

V naslednjem pa prinašamo še enkrat kratko navodilo o gojenju dveh, za pridelovanje jedilnega olja v naših razmerah edino v poštev prihajajočih rastlinah. Prepričani smo, da bo letos prav slednji naš kmetič posvetil gojenju bodisi ene, ali pa druge teh rastlin vse drugačno pozornost in skrb, kot doslej.

1. Kakšne rastline bomo za pridelovanje jedilnega olja gojili?

Oljnatih rastlin je mnogo. Najboljše jedilno olje, takozvano »laško olje« se pridobiva potem prešanja plodov, ki jih daje drevo »oljka« ali »oliva«. (Posušene mladike tega drevesa so včasih prodajali na cvetno nedeljo pred cerkvami.) Tudi jedrca vseh koščicastih sadnih plemen, posebno pa še orehrov, kakor tudi pečke vseh vrst vsebujejo večji ali manjši odstotek jedilnega olja. Razen tega vsebuje visok odstotek olja seme raznih rastlin, predvsem seme lanu, maka, ogrščice, repice itd.

Vendar v naših podnebnih, gospodarskih in talnih razmerah prihajata samo dve oljnatii rastlini za splošno gojenje v svrhu pridobivanja jedilnega olja v poštev, namreč sončnice in bučnice. Olje ogrščice (Raps), repice (Rübsen), lanu (Flachs), maka (Mohn) itd., je namreč uporabno samo za industrijske svrhe, oziroma kot surovina za izdelavo »margarine«. Razen tega zahteva pravilno gojenje, še bolj pa spravljanje teh oljnatih rastlin veliko večine in izkušnosti, a posebno ogrščice in repica kljub temu marsikatero leto popolnoma odpovesta: bodisi vsled pozebe, bodisi vsled škodljivcev.

Pa tudi med obema olje dajajočima rastlinama, ki edino prihajata za nas v poštev, moramo na prvo mesto postaviti bučno rastlino in še na drugo sončnico. Bučno olje je namreč neprimerno boljše ga okusa, a tudi pridobivanje olja iz bučnic je mnogo lažje, kot iz sončnic.

2. Kako gojimo buče v svrhu pridobivanja olja?

Bučni rastlini se pozna, da je prišla k nam iz toplih južnih dežel (dobili smo jo iz Južne Amerike), kjer je dovolj sonca, dovolj toplote, dovolj črne, rodovitne zemlje in dovolj vlage. Zato se moramo pri nje gojenju tudi mi truditi, da vsem tem njenim zahtevam kolikor mogoče ustrezamo, in da jo nesporno varujemo pred mrazom in sušo, ki sta bučni rastlini največje sovražniki. Da tudi na pusti, slabo obdelovani zemlji buča ne uspeva, je iz zgoraj povedanega enako razumljivo.

Najvažnejše smernice za pravilno vzgojanje buč smo s tem že nakazali:

a) Podnebje in zemlja. Buče najbolje uspevajo v rahli, topli zemlji, ki je bogata na humusu ali sprstini. Najboljše se zato razvijajo, če jih posadimo na kompost, ki je skoraj čist humus. In na

robe — čim manj humusa zemlja vsebuje, tem manj je za pridelovanje buč primerna. Kar se podnebja tiče, mora biti toplo in sončno, pa vendar z visokimi padavinami. V senčnatih legah buče ne dozori, marveč začnejo gniti. Kljub temu, da buče zahtevajo vse leto obilo vlage v zemlji, vendarle ne uspevajo v mokrotnih tleh: višina talne vode se ne sme dvigniti nad 75 cm.

b) Priprava zemlje in gnojenje. Ker buč navadno ne gnojimo samih zase, marveč kot nasade med krompirjem ali peso (kot madsadež med koruzo ali fižolom, se v deževnih letih buče ne obnesejo, ker so preveč zasenčene) pripravimo zemljo za buče enako, kot za krompir ali pa peso, posebno še, ker vse, kar ugaia tema dvema rastlinama, tudi buči prija: že jeseni globoko zorana in z dobrim hlevskim gnojem močno pognojena zemlja, ki jo spomladi samo ponovno zrahljamo, ko se je dovolj osušila, ter ob tej priliki potrosimo nanjo še 400—500 kg kalijeve soli na hektar. Tudi buča je namreč, enako kot krompir in pesa, izrazito »kalijeva rastlina«.

Vendar navadno damo bučam še kak poseben »priboljšek« v obliki komposta, ali pa dobro prezorelega hlevskega gnoja. Najbolj navaden način je naslednji: Koder nameravamo saditi buče, vžemo z osipalnikom jarke, natrosimo vanje komposta ali pa gnoja ter jih nato spet z obeh strani zagremo, tako da nastanejo vzvišeni grebeni, na katere potem buče sadimo.

Če sadimo buče na kompostne kupe in slično, jim seveda ni potrebno še posebej gnojiti. Ako pa buče sadimo med natični fižol ali med koruzo, morajo teči vrste fižola oziroma koruze v smeri sever—jug, tako da so tudi buče deležne opoldanskega sonca!

c) Sajenje. Buče so zelo občutljive proti pozebi in kalijo šele, ko se toplota zemlje dvigne na 12 stop. C, zato jih smemo saditi šele, ko ni več nevarnosti spomladanskih mrazov; v naših krajih torej šele po 15. maju. Seme naj bo par let staro, ker seme iz lanskega pridelka sicer rado kali in daje močne bohotne rastline, a malo pridelka. Dobro shranjeno bučno seme ohrani kaljivost do osmih let! Vendar je za setev najboljše uporabljati dve leti staro seme.

Tik pred setvijo oziroma sajenjem, namakamo bučno seme 24 ur v mlačni vodi, to pa zato, da buče na njivi hitreje vzkalijo. Če sadimo buče med krompir ali peso, pustimo že zdaj, ko krompir sadimo, oziroma, ko sejemo peso, na vsakih 4—5 metrov za 1 meter široko prago praznega zemljišča, kamor bomo potem posadili buče na grebene, napravljene na že opisani način. Bučno seme sadimo dlan globoko (6 cm) v jamice, kamor nasipujemo komposta, ali pa v že omenjene grebene nasutega komposta. Bučne rastline naj bodo v vrstah med seboj po eno do en in pol metra oddaljene. Vendar posadimo na vsako mesto po tri ali še več bučnic; kajti znano je, da bučno seme zelo rade pobirajo i miši i ptiči. Seme potaknemo v trikotu, približno 6—10 cm oddaljeno med seboj.

č) Obdelovanje in oskrbovanje buč. Ze iz pripombe, da buče zahtevajo rahlo zemljo, lahko sklepamo, da je treba okrog mladih bučnih rastlin zemljo pogosto rahljati. Takoj pri prvem rahljanju od-

stranimo odvišne rastlinice, ako jih je več vzklilo, tako, da ostane na vsakem mestu le ena najlepše rastoča rastlinica. Če ni v tej dobi dovolj dežja, je dobro, zalivati mlade bučne rastlinice zjutraj z mehko postano vodo. Ko pa buče nekoliko odrastejo, itak same močno zasenčijo zemljo in ji ohranjujejo vlago s svojimi velikimi listi. Ne škoduje, ako omenimo, da porabi ena sama bučna rastlina poleti pri vročem, suhem vremenu po 30 do 50 litrov vode na dan!

Če pri zadnjem okopavanju buč zemljo nekoliko prisujemo k rastlinam, vpliva to zelo ugodno na pridelek. Tudi je priporočljivo, razredčiti nadšteviline cvetove in pustiti samo najlepše plodove, ki imajo tako več hrane na razpolago in se lepše razvijejo.

d) Sorte. Buč je nešteto sort, ki jih družimo v tri glavne skupine: okrasne, krmške in oljnate buče. Vendar vsebujejo tudi bučnice okrasnih in krmških sort olje, le manjši odstotek kot oljnate. Nadalje delimo bučne sorte v take, ki se plazijo po tleh in napravljajo »vrvi« ali »trte«, ter v take sorte, ki se ne plazijo in napravljajo samo grmiče. Te poslednje sorte buč so prikladne tudi za čiste nasade, pa tudi za sajenje na obrobkih njiv, kjer nam sicer plazeče se sorte uidejo na travnik in ovirajo spravljanje trave. Končno delimo buče še v take, ki imajo jedrce obdano z lusko, in v brezluskinaste sorte ali »golice«. Za pridelovanje olja so seveda »golice« (schalenlose Ölkürbis) najbolj pripravne, ker bučnic ni treba luščiti, pa tudi, ker vsebujejo zelo visok odstotek olja (povprečno 48 odstotkov). Resnici na ljubo pa je treba priznati, da je pridelek te sorte buč precej nezanesljiv.

Zato priporočamo pridelovanje buč »golice« v večjem obsegu samo v okoliših, kjer so jih že dozdej z uspehom pridelovali. Vsi drugi pa naj nasadijo raje kar navadne domače krmške buče — bodisi domače štajerske zelene, bodisi kakšne druge sorte. Saj so vse dobre tudi za pridobivanje olja, le orjaške »centnerice«, ki imajo izredno debele plodove, so za pridobivanje olja skoraj neuporabne, ker ima njihovo seme prav debelo lusko, ki jo je težko odstraniti od jedrca. Pa tudi zelo nizek odstotek olja vsebujejo te sorte bučnice, to je samo 26 odst., medtem, ko vsebujejo bučnice domače štajerske sorte povprečno 38 odst. olja.

e) Kaj je najvažnejše glede gojenja buč za olje? Prvič: da ne pozabimo, nabaviti si pravočasno in dovolj kaljivega semena ene ali druge primerne sorte. Drugič: da ne pozabimo že pri sajenju krompirja ali pri setvi pese pustiti na njivi praznih prostorov, kamor bomo sadili buče. Tretjič: da ne pozabimo navoziti ali pa nanositi komposta oziroma dobro razkrojenega gnoja, kamor bomo buče sadili. In slednjič: da ne pozabimo buč letos v čimvečji količini posaditi! Če pri tem delu lažemo, — kot imajo naše ženske prazno vero, da se lagati pri sajenju buč mora — to nam do lepih, debelih buč ne bo pomagalo, pač pa, če bomo ravnali točno po navodilih, ki smo jih tu napisali. Kako pa se ravna z bučnicami — jeseni.

3. Gojenje sončnic za pridobivanje olja.

Tudi rastlina sončnica je enako kot bučna doma v Ameriki. V naših krajih so jo kmetje dozdej navadno sadili le v mali meri, med krompirjem, koruzo, itd. Pomanjkanje jedilnega olja pa sili kmetovalca, sejati sončnico v večji meri, v svr-



PK-Aufnahme: Kriegsbericht Vorpahl (Wb.)

Jede Straßenecke hatten die Bolschewisten mit Pak gesichert

ho pridobivanja olja. Sončnično seme vsebuje namreč povprečno do 25 odst. olja, oluščeno celo do 50 odstotkov.

Za pridelovanje olja so boljše one sorte, ki imajo malo, kratko in debelo zrnje, kot pa sorte z velikim, podolgovatim semenom. Vendar so naše navadne sončnice že križanke raznovrstnih sort, kar pa ne škoduje.

Največji pomen sončnic za pridobivanje olja leži pač v dejstvu, da je mogoče in prav lahko gojiti sončnice v čistem nasadu, kjer dajo na sorazmerno mali površini veliko semena in s tem veliko olja. Računajo, da zraste na hektar povprečno 20 hl, to je približno 10 metrskih stotov sončničnega zrnja, iz katerega dobimo do 250 litrov olja. Na vsak ar, to je na 100 kvadratnih metrov površine, posejane s sončnicami, lahko torej računamo po 2,5 l pridelka jedilnega olja.

Torej si lahko vsak gospodar sam izračuna, koliko prostora bi moral nasejati s sončnicami, da bi imel za domačo potrebo dovolj olja. Ob tej priliki lahko tudi izračuna, koliko semena v ta namen potrebuje. Na vsak ar površine potrebujemo pri pisti setvi dober četrt litra ali 15 dkg sončničnega semena.

Sončnice sicer tudi ljubijo, rahla in globoka, humozna tla, vendar uspevajo tako rekoč v vsaki zemlji, če le ni prešuha. Prevalna pa zemlja za sončnice ni zlepa, če je le podnebje dovolj toplo in sončno, kajti sončnice ljubijo veliko zemeljske vlage. Če leži vlaga globlje, napravi sončnica prav globoke korenine.

Zemlja mora biti za sončnice močno pognojena, vendar že prejšnje leto. Neposredno gnojenje s hlevskim gnojem škoduje pridelku zrnja. Pač pa moramo sončnici pognojiti prav obilo s kalijevo soljo in tudi s Tomaževim žlindro, vsakega gnojila na 1 ha 4—5 kg.

Sončnice sejemo zgodaj spomladi, ker mlade rastlinice niso občutljive za jutranje slane. To se pravi, da je že zdajle za setev skrajni čas. Tudi sončnično seme je dobro pred setvijo kak dan namakati v mlačni vodi, ker sicer zelo počasi kal.

Pri čistem nasadu sejemo sončnice navadno s strojem za setev koruze. Vrste naj bodo med seboj oddaljene izmenoma po 70 in 25 cm, zato, da lahko zemljo med širšimi vrstami obdelujemo z okopalnikom. Lahko pa sejemo tudi na roke, ako si vrste začetavamo z razčrtalnikom. Pri ročni setvi je seveda treba seme zakriti in nekoliko pritlačiti, najbolje kar z nogo.

Sončnice okopavamo enako, kot vse druge okopavine. Obenem jih tudi v vrstah prereditvemo, ker smemo končno pustiti tudi v vrstah le na vsakih 60 cm po eno rastlino. Pri zadnjem okopavanju sončnice nekoliko prisujemo. Včasih je treba postavljati strašila za ptice, ko začno sončnice zoreti.

ODREDBE

* Nove odredbe. Izšla je 10. številka lista Verordnungs- und Amtsblatt des Chefs der Zivilverwaltung in der Untersteiermark. Vsebina je sledeča: 1. Odredba o nadaljni izgraditvi organizacije sodstva in prava na Spodnjem Štajerskem. 2. Odredba o ureditvi državnega zdravilstva, šolstva in veterinarstva pri uradih Landrat-ov in Oberbürgermeister-jev na



PK-Kriegsbericht Panzner (Sch)

Aus dem tunesischen Kampfraum
Der bei einem Vorstoß im afrikanischen Raum verletzte Fallschirmjäger wird vom Truppenarzt untersucht, ehe seine Weiterbeförderung zum Hauptverbandplatz erfolgt

Spodnjem Štajerskem. 3. Določba o počitniških dopustih uradnikov in namasčencev v javnih službah v dopustnem letu 1943; ter o vodstvu potniškega prometa. 4. Razglas, da se naj ne zahteva overovljenih prepisov spriceval pri nastavitvah v javno službo.

* Novi predpisi za zaščito zakona, družine in materinstva. Marca tekočega leta je ministrski svet za obrambo Reich-a izdal odredbo za zaščito zakona, družine in materinstva, ki ima namen, zamašiti nekatere vrzeli obstoječega knzenskega prava. Odredba določa med drugim, da noben zakonski tovariš ne bo mogel v zlobnem namenu prodati pohištva, opreme in ostalih predmetov družinskega stanovanja. Ravno tako mu ne bo mogoče takih predmetov uničiti, spraviti na stran ter na ta način oškodovati svojega zakonskega tovariša ali otroka, ki ima pravico biti vzdrževan. Prestopke se bo kaznovalo z ječo. Slučaji, ki so dali povod za izdajo te odredbe, so se odigrali različno pri izbruhu zakonskih prepisov ter med ločitvenimi postopki. Za take primere določa odredba za v vojni stoječe zakonce posebno zaščito. Odredba šteti nadalje izpolnjevanje vzdrževalnih dolžnosti. Kdor ima vzdrževati ženo, otroke ali starše, ne sme ogroziti življenske potrebe svojcev in jih tudi ne spravljati na pot javne pomoči. Če se izogiba svojih dolžnosti, se ga bo tudi kaznovalo. Odredba pa hkrati skrbi za skrb in vzgojo, ki je obvezna. Akoravno dobre in prave matere ni potrebno na vse to opominjati, se je kljub temu našlo primere, ko so žene svoje otroke brez nezadostne hrane in brez nege pustile same ter hodile na zabave. Nekaj sličnega bo novo določilo strogo zasledovalo. Hkrati je v odredbi izdano strogo določilo za zasledovanje morebitnih umetnih splavov. Odredba ima namen, še bolj zaščititi otroke, ki predstavljajo v zdravi državi največjo dobroto.

* Srbski časnikarji v Nemčiji. Preteklo nedeljo je prispela skupina srbskih časnikarjev — urednikov vodilnih belgrajskih listov — na povabilo tiskovnega oddelka vlade Reich-a v Graz, od koder so se člani te skupine odpeljali v Berlin. Na svoji ekskurziji ali študijskem potovanju bodo srbski časnikarji obiskali tudi tovarne in obrate, v katerih delajo srbski delavci in delavke.



Presse-Hoffmann (Wb.)

Sondermarke zum Führergeburtstag

Zum 54. Geburtstag des Führers gibt die Deutsche Reichspost sechs Sondermarken heraus, die bei größeren Postämtern vom 13. April bis 15. Juni vorrätig gehalten werden. Der Entwurf des neuen Wertzeichens stammt von dem Münchener Künstler Prof. Gottfried Klein unter Verwendung eines von Prof. Heinrich Hoffmann aufgenommenen Lichtbildes des Führers



Zwillings-MG. auf der
Brücke eines Vorposten-
bootes

PK.-Aufnahme: Kriegsbericht Berndt (Wb.)

MALE VESTI

* **Bolgarski kralj Boris pri Führer-ju.** Dne 31. marca je sprejel Führer bolgarskega kralja Borisa III. v navzočnosti zunanjega ministra v. Ribbentrop-a ter je imel z njim dolg in pristrčen razgovor, ki je potekel v duhu tradicionalnega prijateljstva med Nemčijo in Bolgarijo.

* **Bolgarski kralj Boris** je po svojem povratku iz Nemčije, kjer je obiskal v glavnem stanu Führer-ja, sprejel ministrskega predsednika in zunanjega ministra prof. Filov-a, ki mu je poročal o položaju.

* **Führer je počastil hrvatskega polkovnika Francetića.** Poglavnik Hrvatske, dr. Ante Pavelić, je glasom poročil dnevnika »Tagespost« sprejel družino v boju s partizani padlega poveljnika takozvane črne legije, polkovnika Francetića ter

vдови izročil nemški Eisernes Kreuz II. Klasse, ki mu ga je podelil Führer ter hrvatsko zlato svetinjo za hrabrost. Pokojni je bil hud nasprotnik komunističnih tolp.

* **Führer je počastil italijanskega generala Gariboldija.** Te dni je sprejel Führer v svojem glavnem stanu vrhovnega poveljnika na vzhodu se vojskujoče 8. italijanske armade, generala Gariboldija. Pri tej priliki mu je Führer osebno izročil Viteški križ k Železnemu Križu.

* **Spodnja Stajerska dobi deset sodišč.** Na podlagi odredbe šefa civilne uprave dobi Spodnja Stajerska deset sodišč, in sicer v Cilli-ju, Erlachstein-u, Luttenberg-u, Marburg-u, Pettau-u, Rann-u, Schönstein-u, Trifail-u, Windischfeistritz-u in Graz-u. Sodišča in njihovi podružni uradi rešujejo v prvem pravnem postopku v državljskih pravnih zadevah po me-

ritih doslej izdanih predpisov na mestu uradov pooblaščenca za civilnopravne zadeve. Šef civilne uprave si je pridržal pravico, prenesti na sodišča potom odloka tudi zasledovanja kazenskih zadev, kakor jih imajo sodišča v starem delu Gau-a Steiermark. V drugem pravnem postopku odloča urad Rechtsmittelstelle pri pooblaščenca za pravne zadeve.

* **Važno za kmetovalce!** Krompirjeve njive naj bogato obrodijo. Zato sadite manj srednje ranih in več poznih vrst, ki dajo večji pridelek. — Od svinj dobimo več mesa kakor od malih živali. Rediti je torej več svinj, ker so koristnejše od malih živali. — Umetnih gnojil ni mnogo na razpolago. Dobro negovanje nasadov nadomesti do neke meje gnojila.

* **Delo mladine v poklicnih mladinskih šolah s stanovanjskimi domovi** se bliža svojemu zaključku. Vršijo se priprave za izkušnje. V teh, komaj pred tremi meseci otvorenih šolah se je veliko storilo. Uspehi so doseženi v jezikovnem, strokovnem in vsesplošnem znanju. Te šole, ki so za deželsko mladino potrebne, se bo še vsestransko izpopolnilo. Med 22. marcem in 10. aprilom bodo v štirih mladinskih šolah za fante in sicer v Jahringhof-u pri Jahring-u, Luisenhof-u pri Rohitsch-u, in v Thurn am Hardt, pri Haselbach-u in v Oberradkersburg-u ter v štirih šolah za dekleta, to je, v Studentitz-u pri Pölschach-u, v Weixelstein-u pri Ratschach-u in v Gutenegg-u pri Neuhaus-u ter v Burgstall-u preizkusili 250 fantov in deklet, ki bodo polagali izkušnje o po-deželskih in hišnih delih.

* **Davek na dedščino po v vojni padlih vojakov** se po obstoječih zakonskih predpisih od strani finančnih uradov lahko črta. Isto velja tudi o zapuščinah tistih, ki so na posledicah sovražnih napadov na področje Reich-a ali v kaki posebni akciji oborožene sile izgubili življenje.

Dr. F. J. Lukas:

Ausschneiden! Izrezati!

Deutsch für Erwachsene methodisch und praktisch

(Nemščina za odrasle metodično in praktično.)

14. Stunde.

- I. Dekla prinese kravam krmo. Gozdne jagode so okusne. Cebele delajo med. Podgane in miši so škodljive. Duh vrtnic je prijeten. Dimnik te tovarne je 80 metrov visok. Posledice njegove bolezni so težke. Sobe njenega stanovanja so prostorene. Avtomobili pošte so rdeči. Jaz nimam nobene krivde. Tej uri manjkajo kazalci. Kmet dela v hlevu in na polju.
- II. Die Schwester kommt anstatt des Bruders. Er ist lustig trotz seiner Krankheit. Er arbeitet oft auch während der Nacht. Er weint wegen des Todes seines Vaters. Ich fahre mit meinem Freund nach Veldes. Meine Freundin wohnt gegenüber dem Ernährungsamt. Ich mache die Aufgaben mit meiner Mutter. Er geht nach der Arbeit mit seinen Kollegen zum Bahnhof. Er ist seit einer Woche krank. Er ist müde von der Arbeit. Die Soldaten marschieren durch einen Wald. Die Soldaten kämpfen für das Vaterland. Wir kämpfen gegen den Feind. Ohne ein Zündholz kann ich meine Zigarette nicht anzünden. Der Keller ist unter dem Haus. Ich lege den Teppich unter den Tisch. Die Bäume sind im Garten. Der Hut hängt am Kleiderrechen. Ich hänge den Hut an den Kleiderrechen.

- III. 1. Der Mechaniker. 2. Der Mensch hat 32 Zähne. 3. Berlin ist die Reichshauptstadt. 4. Der Hund bellt. 5. Die Wäscherin wäscht und bügelt die Wäsche. 6. Der Keller ist unter dem Haus. 7. Auf dem Baume. 8. In der Fabrik. 9. In den Kasernen. 10. Im Wasser. 11. In der Luft. 12. An der Wand. 13. An die Wand. 14. Von der Post. 15. Die Briefe. 16. Wir sehen mit den Augen. 17. Wir hören mit den Ohren.

Osební zaimek.

Einzahl:

1. Fall ich — ja
2. Fall meiner — mene
3. Fall mir — meni
4. Fall mich — mene (me)

1. Fall du — ti
2. Fall deiner — tebe
3. Fall dir — tebi
4. Fall dich — tebe (te)

1. Fall er — on
2. Fall seiner — njega
3. Fall ihm — njemu
4. Fall ihn — njega

1. Fall es — ono
2. Fall seiner — njega
3. Fall ihm — njemu
4. Fall es — njega (ga)

1. Fall sie — ona
2. Fall ihrer — nje
3. Fall ihr — nji
4. Fall sie — nje (je)

1. Fall Sie — Vi
2. Fall Ihrer — Vas
3. Fall Ihnen — Vam
4. Fall Sie — Vas

Mehrzahl:

1. Fall wir — mi
2. Fall unser — nas
3. Fall uns — nam
4. Fall uns — nas

1. Fall ihr — vi
2. Fall euer — vas
3. Fall euch — vam
4. Fall euch — vas

1. Fall sie — oni
2. Fall ihrer — onih
3. Fall ihnen — onim
4. Fall sie — oni

Übungssätze: Du sprichst mit ihm über mich. Er spricht für dich beim Direktor. Lachen Sie nicht, wenn ich mit Ihnen spreche. Er verspricht uns das Blaue vom Himmel. Einen Augenblick, ich habe mit Ihnen zu sprechen! Was gibst du ihm für seinen Anzug. 30 RM Das ist wohl sehr

* **Kratki učni tečaji funkcionarjev mladinske organizacije »Deutsche Jugend«** so se vršili po zaključku tedna »Deutsche Jugend« v gradu Windenau. Vodil jih je Bannführer Schilcher. Voditelji mladine so pri tem dobili navodila za nadaljnjih šest mesecev. V vsakem tečaju je govoril nacionalpolitični referent vrhovnega vodstva organizacije Steirischer Heimatbund, dr. Carstanjen, ter vsi voditelji oddelkov v uradu Bundesjugendführung. Ob zaključku tečaja je prišel tudi Bundesführer Steindl ter voditeljem mladine spregovoril nekoliko koristnih in potrebnih besed.

* **Preprečujemo gozdne požare!** Začeti je treba s poučevanjem otrok. Lepa naloga staršev in vzgojiteljev je, če se mladini vrepi spoštovanje in visoko mnenje o pomenu in koristih gozda. Ravno mladina najraje uporablja gozdove kot igrišče, izletne točke itd. Pri vsaki priložnosti se otrokom lahko razlaga o važnosti gozdov, ki nam dajejo drva, stavbeni les ter surovine za razne važne in potrebne izdelke. Mladino je treba vzgojiti za neke vrste čuvarje našega gozdnega požara. Prav posebno važnost je požarov, ki lahko povzročijo nenadlagati na skrb za preprečenje gozdnih mestljivo škodo.

* **Priloge vojnih poškodovancev za maturo v Berlinu.** Gre za šestmesečni tečaj, ki bo invalide pripravil za zrelostne izpite. Prijave se bo sprejemalo iz cele države.

* **Strojepis z eno roko.** O tem predmetu je poročal lektor nemškega instituta za stenografijo in strojepisje v Bayreuth-u ter razložil pred zastopniki tehniško literarne družbe o izobrazbi vojnih poškodovancev z eno roko za popolne strojepisce. Potrebna šolanja bodo vršila učne skupnosti organizacije DAF, zasebne in vojaške šole ter vojaške bolnišnice. Za uvod papirja v stroje je indu-

strija pisalnih strojev izdelala posebne konstrukcije. Dosedanje izkušnje so pokazale, da se invalid z eno roko, če ima trdno voljo, lahko izuri za popolnega strojepisca. Doseglo se je 120 in več udarcev v minuti.

* **Posmrtna ločitev od nevrednega zakonskega tovariša.** Po dosedanjih zakonskih predpisih se zakona ni moglo ločiti, če je eden zakoncev med tekočo ločitveno pravdo umrl. S tem je preživeli zakonci dobili pravico na predpisane zapuščine. Vdovela žena obdrži tudi pokojnega moža v takem primeru tudi tedaj, če je bil mož upravičen pri ločitvi zahtevati, da odloži njegovo ime. Taki primeri so se dogajali zlasti sedaj med vojno. Žene so se v času, ko je mož bil na bojišču, pečale z drugimi moškimi; mož je nato vložil ločitveno tožbo, katere izda radi junaške smrti pa ni več dočakal. 1. aprila t. l. je pa stopila v veljavo izvršila določba zakona o sklepanju porok. Po tej določbi se je ustvaril postopek, po katerem se tudi po smrti enega zakonskega tovariša, ki je upravičen zahtevati ločitev, lahko sodno ugotovi, da je pokojni imel pravico zahtevati ločitev po krivdi drugega zakonskega tovariša. Tak postopek more uvesti ednole državni pravnik. Teh pravic se je posluževati samo v težkih in izjemnih slučajih in če je to v interesu javne blaginje. Na ta način ločen zakonski tovariš seveda ne more biti zakoniti dedič po pokojnem zakonskem tovarišu in tudi do zapuščinskih dohodkov nima pravice. Ženi se razen tega lahko prepove nošenje imena zakonskega moža, kar je tudi delo državnega pravika. Sodna ugotovitve o pravi na ločitev pokojnega se izjemoma tudi lahko izreče, če umrl še ni vložil tožbe za ločitev, ker ni vedel za grehe svoje druge zakonske polovice. Take primere sme državni pravnik načeti le tam, kjer je izgledoma misliti, da bi

pokojni bil v slučaju, da mu je vse skupaj znano, zahteval ločitev, če bi ga na bila zadela smrt.

* **Nov švicarski parnik.** Kakor znano, ima Švica, ki sicer ne meji na morje, kljub temu nekaj svojih morskih ladij, ki kot trgovske ladje prevažajo za Švico potrebno blago. Sedaj je neka družba v Basel-u kupila finski parnik »Ergo« s 2800 brt., ki je dobil ime »Zürich«. Ta ladja bo stala v službi Švice med Genuo in Lisabono. Vsa švicarska trgovska mornarica obsega 70.000 brt.

* **Kally zopet v Budimpešti.** Madžarski ministrski predsednik pl. Kally se je v torek predpoldan vrnil s svojega uradnega obiska v Italiji v madžarsko prestolnico.

* **Bivši prezident nekdanje Francoske republike, Alexandre Millerand, je umrl 6. aprila predpoldan v Verzeju v 84. letu svoje starosti.** Millerand je bil v letih 1914—1915 vojni minister. Septembra 1920 je bil izvoljen za prezidenta republike ter je deloval na tem svojem mestu vse do leta 1924.

* **Sovraštvo proti Anglo-Amerikancem** je v Iranu zavzelo že tako velik obseg, da je vrhovni poveljnik okupacijskih čet prepovedal zbiranje več kakor dveh oseb po ulicah.

* **Potrošnja električne sile se zniža za 30 odstotkov.** Reichsstelle za gospodarjenje z električno silo je izdala odloke o omejitvi potrošnje elektrike za razsvetljavo v gostilnah, hotelih, trgovinah in uradih gospodarskega značaja. Konzum se mora znižati za najmanj 30 odstotkov napram konzumu v letih 1941—42. To se bo doseglo z uvedbo manj močnih žarnic.

* **42. Čangajškova divizija uničena.** Kakor poroča agencija Domei iz pokrajine Honan, so japonske čete dne 24. marca po štirurnem boju uničile 42. sovražno divizijo. Na bojišču je ostalo blizu 300 Kitajcev.

wenig. Spricht er die Wahrheit? Wer kann es sagen? Diese Gegend gibt es auf der ganzen Welt nicht mehr. Ich gehe heute zu ihm. Werden Sie Nachmittag zu ihr gehen? Leider kann ich nicht, ich habe keine Zeit. Darf ich Sie bitten, mit mir zu gehen? Wohin wollen Sie gehen? Ins Kino. Gehen Sie allein? Nein, ich gehe mit meiner Braut. Da werden Sie wohl lieber allein gehen. Nein, im Gegenteil, gehen Sie nur mit uns. Er spricht immer von dir und denkt nur an dich. Er spricht nie von Ihnen, aber er denkt oft an Sie. Sind Sie mit mir zufrieden? Ja, ich bin mit Ihnen sehr zufrieden? Dieser Affe spricht nur von sich, er ist sehr eingebildet. Ich fahre lieber mit dem Zuge, du mit dem Auto. Du hast deine Meinung und er hat eben seine Meinung. Wohnt er auch am Adolf-Hitler-Platz? Nein, er wohnt in der Mozartstraße. Er denkt an dich. Wir arbeiten für ihn. Wir zahlen den Kaffee für euch. Er geht zu ihm. Er geht mit ihr zum Bahnhof. Er wird sicher ohne Sie nach Wien fahren. Ihnen glaube ich nicht. Wir werden ihn und auch seinen Bruder einladen. Mir gegenüber ist er höflich. Was hast du gegen ihn. Ohne ihn kannst du nicht fortgehen. Wer sitzt auf dem Platz hinter uns? Ein alter Herr mit seiner Frau. Dieser Hut ist ein Geschenk für dich. Wo ist die Wäsche für mich? Die Wäscherin wird sie morgen bringen. Für mich ist nur dieser Brief? Nein, hier ist auch noch eine Zeitung. Hast du Nachricht von deiner Frau? Ich habe leider noch keine Nachricht von ihr, sie schreibt mir nichts. Diese Rosen sind für Sie, Fräulein Erika. Ich muß Ihnen drei Worte sagen: Ich liebe Sie! Lieben Sie

mich auch? Wer ist die Dame hinter uns? Warum? Interessiert sie Sie? Ja, sie interessiert mich sehr.

Aufgabe.

- I. Setze das in Klammern stehende Fürwort in die richtige Form: 1. Ist hier ein Platz für (ich)? 2. Ich bin schon seit zwei Wochen ohne Nachricht von (er). Ich werde heute wieder an (er) schreiben. 4. Er denkt nur an (auf). Wir schreiben für (er) an die Generaldirektion der Post. 6. Mit (Sie) will ich darüber nicht sprechen. 7. Wie geht es (Sie)? 8. Die Wäscherin wird morgen die Wäsche für (wir) bringen. 9. Verstehen Sie (ich)? 10. Sie können anstatt (ich) nach Linz fahren.
- II. Setze statt der gesperrt gedruckten Wörter das persönliche Fürwort: 1. Karl schreibt und Maria liest. 2. Ich muß in einer dringenden Angelegenheit zum Chef der Zivilverwaltung gehen. 3. Die Schüler lachen über einen Scherz des Lehrers. 4. Der Redner erzählt den Zuhörern einen Witz. 5. Ich bin bei meiner Tante. 6. Ich werde morgen zu meinem Onkel gehen. 7. Wir werden unseren Freund heute nicht sehen.
- III. Setze in die Einzahl: die Vereine, die Weine, die Mörde, die Gletscher, die Vögel, die Schürzen, die Knödel, die Kanäle, die Sandalen, die Ecken, die Autos, die Alben, die Frauen, die Bemühungen, die Motoren, die Insekten.

IV. Setze ins Slowenische:

Die Teppiche liegen auf den Böden des Zimmer. Die Kinder gehen in den Garten und spielen mit den Kugeln. In den Städten sind die Plätze meist sehr groß. Wir essen das Fleisch mit der Gabel und mit dem Messer. Karl spielt auf der Wiese. Die Kinder lernen in der Schule lesen, schreiben und rechnen. Die Arbeiter gehen in die Fabriken. Sie arbeiten in diesen Fabriken.

Wörter.

- Album (s) — album
Angelegenheit (w) — zadeva
Augenblick (m) — trenutek
Bemühung (w) — trud
Braut (w) — nevesta
darüber — čez to
dringend — nujno
Ecke (w) — kot, vogal
fortgehen — oditi
Gegend (w) — okolica, pokrajina
Generaldirektion (w) — generalno ravnanje
Gletscher (m) — ledenik
Insekt (s) — mrčes, insekt
interessieren — zanimati
Kanal (m) — prekop, kanal
Knödel (m) — cmok
Meinung (w) — mnenje
Mord (m) — umor
Motor (m) — stroj

10. April 1943.

* **Otrok je oslepel in onemel radi ope-
ljanja.** Pri Turinu v Italiji so nekega fan-
ta, ki je bil pri sorodnikih, poslali do-
mov. Namesto, da bi se peljal z vlakom,
je šel peš ter za to potreboval tri dni.
Gredoč je prenočeval na prostem, kjer
ga je neki kmet našel onemoglega in
onesvečenega. Odvedel ga je v bolniš-
nico, kjer so ugotovili, da je otrok radi
slabosti in opešanja oslepel in onemel.
Zdravniki so stali pred redkim slučajem.
Fanta so negovali in hranili, nakar se mu
je v par tednih zopet povrnil vid in po-
sluh.

* **Ameriške bombe na pariška sportna
igrišča.** Kakor poročajo nemški listi, so
ameriški bombniki napadli preteklo nede-
ljo popoldan področje mesta Pariz. Ame-
riški letalski teroristi so metali bombe
na neko konjsko dirkališče, kjer so prav-
kar otvorili sezono spomladanskih kasaš-
kih dirk, ter na neko drugo nogometno
igrišče, kjer so igrali v korist vojnih ujet-
nikov. Omenjeni letalski napad Ameri-
kancev je povzročil veliko škodo na po-
stopljih. Doselej so našli nad 100 mrtvih.
Število ranjenecv je izredno veliko. Ta-
ko se masčujejo Amerikanci nad Franco-
zi, ki so bili nekoč njihovi zavezniki.

* **Transportna konferenca v Kairi.** An-
gleži se borijo na Bliznjem Orientu z ve-
likimi transportnimi in dovoznimi težava-
mi. V to svrhu je sklical minister za Bliz-
nji vzhod, Casey, za četrtek, dne 8. t. m.,
v Kairo transportno konferenco, katere se
udeležuje 12 držav, med njimi Iran, Irak,
Sirija in Etiopija.

* **Angleška podmornica „Tigris“ izgub-
ljena.** Kakor poroča angleška admiralite-
ta, se podmornica „Tigris“ že dalj časa
ni več povrnila v svojo bazo ter je do-
mnevati, da je bila potopljena.

* **Hrvatski regiment „Francetič“.** Po-
glavnik je podelil 7. hrvatskemu domo-
branskemu polku ime „Francetič“, in si-
cer po polkovniku Francetiču, ki je pa-
del v boju proti partizanom.

* **Angleži pozivajo egiptovske držav-
ljane v vojaško službo.** Glasom poročil
iz Rima so Angleži v egiptovskem Su-
danu rekrutirali 35 tisoč kmetov in roko-
delcev, ter jih vtaknili v angleško ar-
mado. Enako število Egipčanov pa se že
vezba v angleških garnizijah Egipta.

* **Smrt odličnega kitajskega generala.**
Pretekli petek je umrl general Li Ju Teng,
šef štaba vojaškega sveta nankiške na-
rodne vlade, po kratki boleznii v 57. letu
svojege življenja.

* **Prva petrolejska ladja je bila nemški
izum in nemški izdelek.** Potopitve petro-
lejskih ladij našim nasprotnikom hugo
škodujejo. Saj vemo, da danes brez ben-
cina in olja ni možno nikakšno vojskova-
nje. Pri tem je zanimivo, da je prva pe-
trolejska ladja stara komaj kakih 40 let.
Bila je nemški izum in izdelek ter je tudi
vozila pod nemško zastavo. Veletrgovec
in lastnik jadrnic, Anton W. Riedmann,
je bil tisti, ki je eno svojih jadrnic, na
kateri je do takrat prevažal petrolej v so-
dih, dal preurediti ter v njeno telo po-
staviti 60 velikih kotlov, ki so bili s cev-
mi medsebojno povezani. Tako preureje-
na ladjah se je na svojih voznjah v Indijo
in ostale prekomorske kraje obnesla, na-
kar so pozneje sledile nove gradnje pe-
trolejskih ladij, ki v svojem trebuhu vo-
zijo petrolej, ne da bi zato istega morale
imeti v sodih. Ta način prevoza je bil
boljši in cenejši, ker taka ladja lahko
prevzame veliko več petroleja kakor pa
nekdaj v sodih. Današnje ladje za prevoz
petroleja so izdelane na motorni pogon
ter se seveda že po zunanjem ustroju
razlikujejo od ostalih tovornih ladij.

* **Roosevelt-ovi novi davkoplačevalci.**
Vojne razmere so prisilile Ameriko, da
»morala uvesti nove davke, ker so iz-
datki za vojno vedno večji. Po najnovej-
ših določilih se bo krog davkoplačevalcev
še v tem letu zvišal za dvajset milijonov
oseb. Medtem ko so doslej davek na do-
hodke ali visoke plače oddajali samo vi-
soko nagrajeni ljudje, se sedaj obdavčijo
tudi že nižje plače. Tako iz dneva v dan
čuti ameriški narod vedno bolj vojno, v
katero ga je zapeljal Roosevelt po nasve-
tih svojih židovskih prijateljev.

* **Protižidovsko gibanje v Angliji.** O
naraščanju protižidovskega razpoloženja
med angleškim prebivalstvom, poroča
»News Chronicle«. Predvsem se v sever-
nem delu Anglije opaža sovražno razpo-
loženje Angležev napram židovskemu
vplivu, ki je vedno bolj viden in ob-
čutljiv.

* **Hrvatske komunistične tolpe imajo
nova poveljnika.** »Tagespost« poroča:
»Radi smo, ki je zadela po Sovjetiji or-
ganizirane komunistične bande, v južnem
delu Hrvatske po zasluzi nastopa nem-
ških, italijanskih in hrvatskih čet, je vr-
hovni poveljnik takozvane hrvatske bri-
gade »sodrug Tito« padel v Moskvi v ne-
milost. Nevtralnno časopisje namreč piše,
da je bil Josip Broz, kakor se ta Hrvat
iz Hrvatskega Zagorja piše, odstavljen.
na njegovo mesto pa postavljen neki Ko-
sta Nagy. Kdo se za tem imenom skriva,
ki je deloma hrvatskega, deloma pa mad-
žarskega značaja, za enkrat še ni znano.«

* **Boljševiki so spravili 400 tisoč polj-
skih otrok v grobove.** Angleška agencija
Reuter poroča iz Washingtona, da so
boljševiki glasom izjave škofa Cavlina
od milijona otrok, ki so jih pri zasedbi
vzhodnega dela Poljske leta 1939/40, od-
vedli v notranjost Sovjetije, 400 tisoč
spravili v smrt vsled lakote in zime.

* **Angleški zunanji minister Eden, ki je
bival te dni v Washingtonu, se je povr-
nil v London. Takoj po svoji vrnitvi se
je zglašil v stanovanju premijerja Chur-
chilla ter mu je poročal o svoji misli
v Ameriki.**

* **Pozor na kače-strupenjake!** Zopet
je prišel čas, ko prihaja na dan in se
plazi na solnčišča vsa golazen, ki je pre-
zimovala pod zemljo in v listje za-
rita ali po raznih špijlah skrita. In
letos se nam še celo obeta izred-
no »kačje leto«. To velja zlasti za stru-
pene kače, katerih število je v naših
krajih skršeno na — eno samo. In to
je — modras. Gadov, o katerih je to-
liko govora tudi pri nas, že dolgo let še
posebno v naših krajih sploh ni več.
Kar se navadno smatra in šteje za ga-
da, to je ali »smokulja (Zornatter) ali
kobranka (Würfelnatter). Zato pa je
modras tem bolj nevaren. In ravno pri
nas še tem bolj, ker mnogi mislijo, da
tudi te vrste strupenjakov sploh ni; in
sicer že zato ne, ker modras ljubi ap-
neno zemljo in kamen apnenec, le te-
ga pa je pri nas zelo malo. Res je, da
se v okolici Marburg-a tako v splošnem
niti ne opazi, vendar je v manjših skla-
dih tudi tega kamna vsaj toliko dovolj,
da tudi mi nismo varni pred modrasi.
Sicer pa se tudi ti strupenjaki zadovo-
ljujejo z drugim kamenjem (n. pr. peš-
čenec, lapor itd.). Glavno je: kraj mora
biti izpostavljen soncu in samoti. Na-
pačno pa je misliti, da se strupenjak
ves dan greje na soncu, najraje pa ob
najbolj vročem času, torej da ga med
zelenjem sploh ni in zato da se človek
lahko brez skrbi vleže blizu grmovja na
travo. Baš na ta način pa se dogaja naj-
več nesreč. Modras res da zelo ljubi to-
pla solnčišča. Toda ko mu postaja pre-
vroče, zleze v grmovje, med zelenje,
med dozorele jagode, posebno rad pa
med zelo duhteče cvetje kot je n. pr.
šmarnica. Najraje proti večeru se poda
na lov. — Vse druge vrste naših kač
niso strupene in bi jih prav lahko pu-
stili pri miru. To naj velja posebno za
vse, ki ne razločujejo oziroma sploh ne
poznajo raznih vrst naših kač. Tudi
modras je le tedaj nevaren, če ga dra-
žimo. Torej ne izpostavljajmo se nepo-
trebno nevarnosti pred edino našo ka-
čo-strupenjako!

DER CHEF DER ZIVILVERWALTUNG
Der Beauftragte für Arbeitsfragen

Bekanntmachung

Über die Rückführung von Metallarbeitern, Bau- facharbeitern, Tischlern und Bergarbeitern in ihren Beruf.

Zur Vermeidung von Mißverständnissen wird darauf hingewiesen, daß die Verordnung über die Rückführung von Metallarbeitern, Bau-
facharbeitern, Tischlern und Bergarbeitern in ihren Beruf vom 6. August 1941
(V. u. ABl. Nr. 36, S. 278) noch voll und ganz in Kraft ist. Nach § 1 haben
Unternehmer gewerblicher Betriebe, die Metallarbeiter, Baufacharbeiter,
Tischler und Bergarbeiter länger als 2 Wochen ganz oder überwiegend
mit Arbeiten beschäftigen, die ihrer beruflichen Vorbildung nicht ent-
sprechen, den für den Betrieb oder die Betriebsabteilung örtlich zustehen-
den Arbeitsämtern hiervon auf einem, bei den Arbeitsämtern erhältlichen
Formblatt, unverzüglich Anzeige zu erstatten.

Zu widerhandlungen gegen diese Vorschrift werden nach Nr. 9 der
Verordnung vom 14. 4. 1941 bestraft.

Eine bisher unterlassene, bis zum 19. 4. 1943 bei dem zuständigen
Arbeitsamt eingehende Meldung, wird als tätige Reue aufgefaßt und
führt ausnahmsweise nicht zu einer Strafverfolgung. Spätere Zuwer-
handlungen müssen jedoch entsprechend dem § 4 der angeführten Ver-
ordnung behandelt werden.

Graz, den 6. April 1943.

Dr. Henninger.

Zdravstveno stanje Spod. Štajerske

Iz predavanja Obermedizinalrat-a Dr. Hans Tollich-a.

Na seji urada Volkswohlfahrt organizacije Steirischer Heimatbund je predaval Obermedizinalrat Dr. Tollich o zdravstvenem stanju Spodnje Štajerske. Iz njegovega izvajanja posnemamo:

Po osvoboditvi Spodnje Štajerske se je našlo izredno slab socialen položaj viničarjev, ki ga je prekomerno uživanje alkohola še povečalo. Skoraj isto žalostno sliko so nudili porodi, ki so bili na podeželju še nekoliko zadovoljivi, po mestih, posebno v Marburg-u, so pa radi mnogih umetnih splavov padli na obžalovanja vredno nizko število. Preko tega je ogrožala naraščaj umrljivost dojenčkov, kateri so se pridružili še rahitis v obsegu, ki ga v starem delu Reich-a poznamo samo še iz knjig. Našlo se je tudi otroke v tako težkem komaj nekaj kilogramov. Tudi v pogledu tuberkuloze je bilo nekaj težkih slučajev, ki bi jih pri ugodnem podnebju Spodnještajerske ne smelo biti. To je razlagati na eni strani s socialnim stanjem prebivalstva, na drugi strani pa z industrializacijo, kar je mejo nalezljivosti iz določene, malih otrok preneslo v pubertetno dobo. Število slučajev spolnih bolezni je bilo v primeru z Reich-om tudi veliko, kar je kriv Balkan, kjer je domovina takih bolezni in so se iste od tam prenesle na Sp. Štajersko. Mnogo je bilo tudi ljudi, ki smo jih morali cepiti zoper steklino, ker so jih ugriznile živali, o katerih je bilo sumiti, da imajo steklino. Bolezni, ki imajo svoj izvor v nečistosti, kakor kraste, gliste, uši na glavi itd., so tudi bile vzrok, da smo jim napovedali boj.

Takojna ureditev zdravstvenih uradov na sedežih Landrat-ov ter skupno delovanje uradov Volkswohlfahrt organizacije Steirischer Heimatbund je omogočilo hitro postavitev pomočnih postaj za matere in otroke ter posvetovalnice za matere, v katerih delovanje se je nato uvedlo okrožne zdravnike. Na prva posvetovanja za matere je prihajalo po 250 oseb, kar je pokazalo potrebo, da se je število posvetovalnic povečalo. Materinska posvetovanja, obiski domov potom zdravstvenih negovalk, sester itd. so opravili ogromno delo v pogledu pojasnit, ki so tudi boleznim, izvirajočim iz nehiigijenskega načina življenja, začele izpodkapat tla. Vse to in izvedba Vigatolprophylaxe nam je omogočilo, da danes nimamo na Sp. Štajerskem več težkih slučajev rahitide, kakor je nekoč bila običajna. Na Sp. Štajerskem mora rahitida popolnoma izginiti, ker je dovolj svetlobe, zraka in sonca, treba je samo otrokom omogočiti vse to. Zal se mnogokje malčkom teh dobrodelnih faktorjev ne omogoča uživati. Tam, kjer manjka svetlobe, zraka in sonca, primanjkuje organizmu vitaminov. Zoper pomanjkanje vitaminov dajemo vitamine v obliki Vigantola ter obilno uživanje sadja v surovem stanju, nadalje sočivje kot hrano dojenčkom, staršem pa svetujemo izpostavljanje otroke soncu, kar tvori v koži vitamine.

Stanje babic je bilo nevzdržno. Sedaj se v ženskem oddelku bolnišnice šolajo babice. Babice so na Sp. Štajerskem slabo izhajale. Prebivalstvo revnejših slojev sploh ni moglo plačati izkušene babice ter je radi tega klicalo k porodom kušmarke. Z izboljšanjem socialnega stanja prebivalstva se je hkrati izboljšalo tudi socialno stanje babic. Naš cilj gre za postavitev izkušenih babic v vsako občino.

Vodstvo zdravstvene službe mora biti v rokah šolanih sil. V kolikor bi v vojni takih moči primanjkovalo, je izvežbati po-možne moči. Tu je omeniti Hilfsstellenleiterinnen urada Volkswohlfahrt organizacije Steirischer Heimatbund, ki ni treba, da so strokovne moči, ker so navezane na narod in ker vzdržujejo stike s kvalificiranimi močmi. Poznajo tudi razmere po stanovanjih ter morajo pripravljati posvetovanja mater. Kjer bodo pa potrebovali strokovne nasvete, jih bodo vedno lahko dobili.

Za dojenčke je pa potrebna preskrba neporečnega mleka. Ker je radi vojne to zelo težko, se priporoča dolgo hranjenje z maternim mlekom. Naš trud je usmerjen tudi v umetno prehranjevanje dojenčkov. Podvzelo se je vse, da je postalo neposneto mleko dobro. Naprava za pasteriziranje mleka v Marburg-u deluje odlično, morajo pa tudi žene k temu prispevati, da prihajajo po mleko s popolnoma čistimi posodami in da ga shranjujejo na mrzlem prostoru.

Tudi mnogoštevilni spolnjeni otroški vrtci imajo v higijskem pogledu veliko vrednost. Medtem ko se otroke do drugega leta neguje v materinskih posvetovalnicah, se zaupa potem do vstopa v šolo otroke otroškim vrtcem, kjer je tudi zdravniška pomoč, v kolikor to vojne razmere in zaposlenost zdravnikov omogočajo.

Za pobijanje tuberkuloze se je že obstoječe ustanove v Marburg-u in Windischgraz-u izpopolnilo. Ker gre za nalezljivo bolezen, se isto ne pobija samo iz zdravstvenih vidikov, temveč tudi iz socialnih. Zato je skrbeti, da ima vsak tuberkulozen človek svojo lastno posteljo in svojo lastno sobo. V tem je še veliko storiti, kar je nekoč bilo zanemarjeno.

Druge nalezljive bolezni so se gibale v zmernih mejah. Lani se je cepilo letnike 1933 do 1939 zoper difterijo, in sicer dvakrat 19.427 in enkrat 3024 otrok, kar je znižalo stanje obolenj. Tudi slučajni škarni bolezni so redki in potekajo bolj nežno. Najbolj smo se bali radi tifusa in paratifusa, pa ni bilo nevarnosti. Če se je kjer koli pojavilo ognjišče, smo ga v najkrajšem času odstranili.

Na področju uživanja alkohola se je preje prav malo objasnilo. Ker tudi danes

BURG-LICHTSPIELE

MARBURG. BURGPLATZ 1

ILSE WERNER,
VIKTOR DE KOWA,
GRETHE WEISER

In dem wirbeligen Lustspiel

WIR MACHEN MUSIK

Für Jugendliche nicht zugelassen!

Kulturfilm-Sondervorstellungen:

Sonntag Vormittag um 10 Uhr;
Montag, Dienstag und Mittwoch
um 13.45 Uhr:

WILDNIS

Das letzte Paradies. Packende und unvergeßliche Szenen der geheimnisvollen Tierwelt Afrikas. — Für Jugendliche zugelassen! 258

nočemo iz Spodnje Štajerske napraviti društvo vzdržljivosti, želimo, da se dojenčkom ne daje žganja in da rastoča mladina ne uživa alkoholnih pijač. Alkohol je strup za mladino! Alkohol ovira zdrav razvoj, posebno možgane in živčno substanco, razdira čut odgovornosti in kvari značaj.

Danes je tudi na Spodnjem Štajerskem nekaj samoumevnega, da se v prvi vrsti pospešuje dedno zdravega otroka. Naša stremjenja so: ustvariti zdrav narod, dedne bolezni pa odpraviti. Pri tem bodo pa uživali vso podporo tisti, ki se sami na tem področju pridno udeležujejo.

TO IN ONO

O O kromu. Krom je ruda, ki igra pri legiranju jekla za predelavo v oroževalne svrhe veliko in važno vlogo. Kakor znano, imata Sovjetija in Turčija največ kroma, ki bi v normalnih časih šel v svet in v denar. Takoj po izbruhu sedanje vojne so Angleži tudi res dobivali največ kroma iz Sovjetije. Saj so bili Sovjeti takrat največji producenti te dragocene rude, ki so jo pridobili do 250 tisoč ton letno. Od te ogromne produkcije so kljub lastni veliki potrošnji, lahko precej izvozili. Tudi Turčija je vse do januarja t. l. bila dobavitelj kroma za potrebe Velike Britanije, medtem, ko je trenutno tozadevno vse skupaj v zraku, ker ni prišlo do podaljšanja pogodbe. To je Angliji, ki ima manjša nahajališča kroma v južni Afriki in južni Rodeziji, nekoliko tudi v Indiji, prisililo, da bi se tam zvišalo produkcijo. Vsi ti, pod angleškim klobukom stoječi rudniki pa še zdaleka ne zadostujejo, da bi krili angleške oroževalne potrebe. Nič manjša ni stiska za krom v Zedinjenih državah Severne Amerike. Roosevelt pritiska na države Ibero-Amerike, da bi mu iz svojih nahajališč producirale in dobavile krom, ki ga potrebuje za izdelovanje orožja. Kakor izgleda, vsi zavezniki skupaj ne razpolagajo z zadostnimi količinami kroma, da bi lahko izdelovali vojni material. Sovjetska Unija ima ob Uralu res toliko nahajališč kroma, da bi lahko krila potrebe svojih anglosaških prijateljev. Ker pa radi vojnih razmer ni možno popolno eksploatairanje rudnikov, še bolj težavno pa je rudo izvažati v Anglijo in Ameriko, vsem skupaj primanjkuje tega, kar si ta družba z vsemi svojimi zlatimi zalogami ne more nabaviti in kar je za moderno vojskovanje nenadomestljivo.



RESERVEN

haben, ist ein altes Gebot. Wenn jetzt der Zivilbedarf an Glühlampen hinter den Wehrmachtbedarf vorerst zurückzustehen hat, so rät OSRAM: Legen Sie jede im Kriege nicht leucht wichtige Brennstelle durch ausreichendes Lockerschrauben der Lampen etill! Diese Glühlampen werden Ihnen in tageslicht- armer Zeit willkommenere Reserven sein ... und Strom wird auch dabei gespart.

16. und 17. April
Ziehung 1. Klasse der

9. Deutschen Reichslotterie

Versand nebst der Zahlkarte

WESIACK

Staatliche Lotterie-Einnahme

Marburg/Drau, Herrngasse 25

Fernruf 20-97

...../8 zu 3.— RM je Klasse

...../4 zu 6.— RM je Klasse

...../2 zu 12.— RM je Klasse

...../1 zu 24.— RM je Klasse

Name:

Anschrift:

Ausschneiden und einsenden! 188

13



Das Verbandpflaster
LEUKOPLAST
Kleberäftig und haltbar
wie immer!



Neues Pulver für den
Wuchs und für die
Mastung der Schweine
REDIN,
mit garantiertem Erfolg
ZENTRALDROGERIE EMIL THÜR,
80 Marburg/Drau, Herrngasse 33.

Achtung!

Kaufe Eichenstämme per sofort.
Faßbinder **SULZER**, Kaserngasse-
Nr. 7. 254

Ameiseneier, Arnika

sowie alle Heilkräuter kauft
laufend jede Menge

W. Gremse, Kräutergrosshandlung

GRAZ, Gartengasse 22 189

Der Chef der Zivilverwaltung in der Untersteiermark Der Beauftragte für Ernährung und Landwirtschaft

Graz, 29. März 1943.

Bekanntmachung

Es wird darauf aufmerksam gemacht, daß Einzelabschnitte der Reichskarten für Urlauber nur beliefert werden dürfen, wenn sie sich am Stammabschnitt befinden. Bei Zuwiderhandlungen machen sich Käufer und Verkäufer strafbar. 256

Im Auftrag: gez. Dr. Artner

Kleiner Anzeiger

ZU VERKAUFEN

Verkaufsanzeigen (Gebrauchsgüter) dürfen nur
mehr mit Preisangabe veröffentlicht werden.

2 junge Ochsen

zu verkaufen. Antonie Skof, Wintersbach
7, Post Wurz. 259-3

ZU KAUFEN GESUCHT

Abfälle Altpapier, Hadern, Schnel-
derabschnitte, Textilabfälle,
Altisen, Metall, Glasscherben, Tierhaare
und Schafwolle kauft laufend jede
Menge Alois Arbeiter, Marburg (Drau),
Draugasse 5. 160-4

OFFENE STELLEN

Vor Einstellung von Arbeitskräften muß die
Zustimmung des zuständigen Arbeitsamtes ein-
geholt werden

Verlässliches

Kinderstubenmädchen

oder Kindermädchen wird zu kleinen
Kindern gesucht. Adresse in der Verw. 260-6



Die Tiere bitten Dich:
„Rauche nicht!“

Beldurbeitsgemeinschaft Schadenerbittung

Lehrling wird sofort aufgenom-
men. — F. DVORSCHAK,
Schneiderei, Kärntnerstraße 34, Marburg
(Drau). 261-6

HEIRAT

12

Herr in guter Stellung, 45 Jahre
alt, geschieden, wünscht die
Bekannntschaft einer älteren (ev. geschie-
denen) Frau mit kleinerem Einkommen
oder Vermögen. Anträge unter »Schöner
Frühling« an die Verw. 262-12

FUNDE — VERLUSTE

15

Armer Junge

hat am Burgplatz Geldtasche mit 170 RM
verloren. Abzugeben gegen Belohnung am
Fundamt. 263-13

Verloren wurde am Sonntag in der
Kadettenschule Personal-
ausweis, Kennkarte und Kleiderkarte. Der
ehrlische Finder möge sich melden. Josef
Lipovschek, Schneider, Laak bei Stein-
brück. 264-13

VERSCHIEDENES

16

Bandagen aller Art, sowie Prothe-
sen erzeugt die altbe-
kannte Firma Franz Bela, Bandagist —
Marburg/Drau, Herrngasse 5. 237

Prothesen jeder Art — Leder — Leicht-
metall — Holz — orthopä-
dische Apparate, Leibbinden, Gummi-
strümpfe, Bruchbänder erzeugt und lie-
fert das führende Fachgeschäft F. EG-
GER, Bandagen und Orthopädie, Lief-
erant sämtlicher Krankenanstalten und
Sozialinstitute. Marburg/Drau, Mellin-
gerstraße 3, Cilli, Marktplatz 13.

Achtung! Modellabnahmen für
Prothesen und or-
thopädische Apparate finden wegen Per-
sonalmangel in Marburg jeden Freitag,
in Cilli jeden Samstag, ganztägig statt. 762-14

Tausche eine brave Stute für Ap-
felmost, RIEDL, Gasthaus.
Lendorf. 265-14

Zatemnitev od 21. do 5. ure

RAIFFEISENKASSE MARBURG/DRAU

HERRENGASSE

SCHULGASSE

Fernruf: 24-53

im Gebäude der früheren Untersteirischen Volksdarlehenskasse

Verzinst die Spareinlagen und Einlagen in laufender Rechnung nach gesetzlicher Kündigung und laut Vereinbarung
Gewährt Darlehen: kurz-, mittel- und langfristig auf Bürgschaft und Intabulation, sowie Kredite in laufender Rechnung

131

Aus 1 Ei
zwei machen, geht
nicht. — Aber mit

Garantol

kann man den kleinen Vorrat, der
jeweils zugeteilt wird, strecken,
denn in Garantol halten sich die
Eier über 1 Jahr!



— und was wichtig ist: die Eier können zu jeder Zeit
unbedenklich entnommen und zugelegt werden!

178

Uči se nemščine!



Deutsche Reichs-Lotterie



6 x 500 000
100 MILLIONEN

Erste Ziehung der 1. Klasse d.
9. Deutschen Reichs-Lotterie
am 16. und 17. April 1943

Lospreise: $\frac{1}{8}$ RM 3, $\frac{1}{4}$ RM 6

Staatliche Lotterie-Einnahme
W E S I A C K

Marburg/Drau, Herrengasse 25
Fernruf 20-97 188

Der Chef der Zivilverwaltung in der Untersteiermark
Der Beauftragte für Ernährung und Landwirtschaft

Bekanntmachung

Abgabe von Heu auf der Wurzel

Die Abgabe von Heu, ob auf der Wurzel oder gemäht, an nichtankaufsberechtigte Personen oder Firmen ist verboten. Alles im Betrieb nicht unbedingt notwendige Heu, ist an die zugelassenen Erfassungsverteiler abzugeben. Übertretung dieser Vorschrift wird nach den geltenden Bestimmungen bestraft.

GRAZ, den 29. März 1943.

gez. HAINZL

257

**Der Beauftragte des Reichskommissars
für die Festigung deutschen Volkstums**
Dienststelle Marburg/Drau

Aufforderung

Bei Überprüfung der im Zuge der Maßnahmen zur Festigung Deutschen Volkstums in der Untersteiermark angefallenen Vermögenswerte hat sich herausgestellt, daß noch immer nicht alle Verwahrer solcher Vermögenswerte der Verpflichtung zur Anmeldung nach § 11 der Verordnung vom 23. 5. 1941 über die Festigung deutschen Volkstums in der Untersteiermark nachgekommen sind.

Wer Vermögenswerte, insbesondere

Möbel, Kraftfahrzeuge, Gebrauchsgegenstände
oder Geräte aller Art von Personen, die seit dem 1. 4. 1941 die Untersteiermark verlassen haben, verwahrt oder benützt, wird aufgefordert, diese bis längstens

15. April 1943

schriftlich oder mündlich bei der Dienststelle des Beauftragten des Reichskommissars für die Festigung deutschen Volkstums in Marburg (Drau), Möbelabteilung, Baracke I, Hugo Wolfgasse-Ecke-Günther Priengasse, anzumelden.

225

Die Unterlassung der Anmeldung wird nicht nur nach Punkt 9 der Verordnung vom 14. 4. 1941, sondern auch nach den allgemeinen strafgesetzlichen Bestimmungen bestraft werden.

gez. SEFTSCHNIG
SA - Standartenführer

Fassbinderei in Cilli

Suche zum sofortigen Eintritt mehrere Gehilfen
und Lehrlinge. Kost und Quartier nach Über-
einkommen.

221

J. JASBETZ - CILLI, Workstrasse 12

KDOR

»STAJERSKEM GOSPODARJU« oglašuje,
uspeha se raduje